

Dünya Genelinden Öğrenci Mektupları

Kasım 2014'te hazırlıklarına başlanan "Dünya Genelinden Öğrenci Mektupları" yazı dizisi yoğun bir çalışmanın ardından PoliTeknik'in bu sayısında yayınlanmıştır. Farklı ülkelerden Türkiye'li göçmen çocuklarına yaşadıkları ülkelerde edindikleri deneyimlerini, genel izlenimlerini, eğitim, toplumsal katılım, sosyal ve kültürel yaşam gibi boyutları diğer ülkelerde yaşayan akranlarına aktarabilecekleri ve onlarla iletişime geçebilecekleri bir platform sunmak amacıyla bu yazı dizisi hazırlanmıştır.

Çalışmaya çok sayıda öğretim üyesi, öğretmen, kurum, kuruluş ve dernek katılmış, onlar çalışmanın hayata geçi-

rilmesinde gönüllülük temelinde belirleyici bir görev üstlenmişlerdir. Farklı ülke ve şehirlerde kent idareleriyle teması geçilmiş ve yazı dizisi için görsel malzeme toplanmıştır. Başarıyla sonuçlanan ve sözü doğrudan öğrencilere bırakan "Dünya Genelinden Öğrenci Mektupları" yazı dizisi gelecek sayıda devam edecektir.

Türkiye öğrencilerimizin kuşaklararası iletişim kapsamında ilk kuşak göçmen işçilerle söyleşi yapmaları ve yerli akranlarıyla belli başlı konular çerçevesinde ortak metinler üretmeleri, kurulan platformun işlevsel hale getirilmesine katkı sunacak yeni çalışma alanları

oluşturacak ve PoliTeknik bu metinleri düzenli aralıklarla yayınlacaktır.

"Dünya Genelinden Öğrenci Mektupları" yazı dizisi için öğrencilerimize yazılarını özgürce şekillendirebilme fırsatı tanınmış, hangi konuların irdelenebileceğini açıklamak üzere kendileri için hazırlanan sorulardan isteğe bağlı olarak yararlanabilecekleri belirtilmiştir. Söz konusu sorular öğrencilerimiz tarafından ele alınmış ve yer yer soru-cevap metinleri oluşturmak üzere kullanılmıştır.

"Dünya Genelinden Öğrenci Mektupları" yazı dizisi: 6. - 9. Sayfalar
PoliTeknik

PROF. DR. MICHAEL WINKLER

(Jena Üniversitesi)

Tipik Alman - Alman Aile Yaşamının ve Çocuk Eğitiminin Özgünlükleri ve Tarihsel Oluşumlarına bir Bakış

Yaşlı insanlar, özellikle Almanya gibi çocuk karışıklığının yaygın olduğu bir ülkede, daima çocuksever insanlar değildiler: Çimenlerin üzerinde top oynamak yasak, ebeveynler çocuklarının verdiği zarardan sorumludur.

SAYFA 4

PROF. DR.

HANS-PETER SCHMIDTKE

İspanyollar Geliyor! Biraz Tarih Bilgisi

Eğitim müdürüme İspanyol hazırlık sınıflarında ders vermeyi önerdiğimde ağız açık kaldı: "Gerçekten gönüllü olarak buna katılmak istiyor musunuz?" Tez canlı olmaları nedeniyle kontrol edilmesi o denli zor olan bu çocuklara mı?"

SAYFA 10

PROF. DR. ERNST APELTAUER

(Flensburg Üniversitesi)

Kültürlerarası İletişimin Sözel Olmayan Görünümleri

Türkiye ya da Yunanistan'da bir şeyin iyi ya da mükemmel olduğunu göstermek için tüm parmakları birleştirerek ve parmaklar yukarı gösterecek şekilde bir el hareketi yapılır. Aynı işaret İtalya'nın güneyinde soru sormak için (örneğin birinin kendini nasıl hissettiğini) kullanılır. Fransa'nın kuzeybatısında ise işaret korku duyulduğunu anlatır.

SAYFA 12 - 13

PROF. DR. ARMIN BERNHARD

(Duisburg Essen Üniversitesi)

Kültürel Alfabeyi Öğretmek: Kültürel Eğitimin Toplumsal Çerçeve Koşulları Üzerine

Ancak kültürel eğitimi otomatik olarak eğitimi ticarileştirmeye ve metalaştırmaya karşı yürütülen direnişin sığınağı olarak görmek bir yanılgıdır. Kültürel eğitimin kendisi de biyolojik korsanlığa en az bilişsel becerilerin geliştirilmesine odaklı eğitim kadar ortak olmuştur.

SAYFA 14 - 15

Yeni "Bildik" Entegrasyon Kampanyaları

- Dejavu* mü yoksa Jamais vu** mü? -

ALMANYA'DA 1 - 2 YIL ARALIKLARLA YENİ "BİLDİK" KAMPANYALAR BAŞLATILIR, YENİ "BİLDİK" BAŞLIKLAR ATILIR, HATTA YENİ "BİLDİK" İSİMLER VE YÜZLER GÖSTERİLİR... BİR DÖNEM "DİL" KAMPANYALARI AĞIRLIKTADIR, BAŞKA BİR DÖNEM

"Wir sind Deutschland"

Devamı 2. sayfada ►

(Deutsche Welle, 2015)

Yeni "Bildik" Entegrasyon Kampanyaları

"Auch ich bin Deutschland"

(Deutschlandstiftung Integration, 2014)

"BİRLİKTE YAŞAM,
HOŞGÖRÜ, ÇEŞİTLİLİK" ÖNEM
KAZANMIŞ GİBİ GÖRÜNÜR.
"BUNLARI DAHA ÖNCE BİR YERDE
GÖRDÜK SANKİ" DEDİRTİR.
DUYULARIMIZ BİZİ YANILTIYOR MU,
BU BİR DEJAVU MÜ, YOKSA
YAŞANANLAR YAŞANMAMIŞ GİBİ Mİ?
HAYIR, BUNLAR "BİLDİK"
KAMPANYALARIN BİLMEYENLERE
ANLATILDIKLARI İÇİN TEKRAR
OLDUKLARI GÖZE ÇARPMAYAN YENİ
"ESKİLERDİR".

ESKİ "SEN ALMANYASIN"
KAMPANYASI "BEN DE ALMANYAYIM"
KAMPANYASI ÜZERİNDEN BİRDEN
YEPYENİ "BİLDİK" "BİZ ALMANYAYIZ"
KAMPANYASINA DÖNÜŞÜVERİR.
2015 DE GEÇMİŞ YILLAR GİBİ
KAMPANYASIZ KALMADI.
VE ANIMSAYANLAR İÇİN BU "BİLDİK",
BİLMEYENLER İÇİNSE "YENİ"
KAMPANYALAR GETİRİSİ
TARTIŞILMAKSIZIN BÖYLE SÜRÜP
GİDECEKTİR!

POLİTEKNİK

"Sag's auf Deutsch"

(RTL, 2011)

"Raus mit der Sprache. Rein ins Leben"

(Deutschlandstiftung Integration, 2009-2011)

* **Dejavu:** Bir yeri daha önce görmüş olma veya bir olayı daha önce yaşamış olma duygusu.
** **Jamais vu:** Dejavu'nün zıttıdır. Kişi yaşadığı olayları ve deneyimleri hiç yaşamamış gibi hisseder.

İÇİNDEKİLER

1. SAYFA:

- **Dünya Genelinden Öğrenci Mektupları**
"Almanya, Avusturya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İsveç, Kanada"

- **Dejavu mü yoksa James vu mü?**

3. SAYFA

Prof. Dr. Michael Winkler
Tipik Alman - Alman Aile Yaşamının ve Çocuk Eğitiminin Özgünlükleri ve Tarihsel Oluşumlarına bir Bakış

4. SAYFA

Manuela Schwesig
Almanya Federal Cumhuriyeti
Aile, Yaşlılar, Kadınlar ve Gençlik Bakanı

5. SAYFA

Prof. Dr. Michael Klundt
Bir İnsan Hakkı Olarak Eğitim

6. - 9. SAYFA

Dünya Genelinden Öğrenci Mektupları
"Almanya, Avusturya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İsveç, Kanada"

10. SAYFA

Prof. Dr. Hans-Peter Schmidtke
İspanyollar Geliyor!
Biraz Tarih Bilgisi

11. SAYFA

Prof. Dr. Seyhan Hasırcı
Sporda Fairplay ya da Adil Oyun

12. - 13. SAYFA

Prof. Dr. Ernst Apeltauer
Kültürlerarası İletişimin Sözel Olmayan Görünümleri

14. - 15. SAYFA

Prof. Dr. Armin Bernhard
Kültürel Alfabeyi Öğretmek: Kültürel Eğitimin Toplumsal Çerçeve Koşulları Üzerine

16. SAYFA

Tipik Alman - Göçmenlerin Alman Toplumu Hakkında Bilmesi Gerekenler
Sempozyum 2015

KÜNYE | IMPRESSUM

Politeknik

İki aylık Türkçe Gazete
Türkische Zeitung

Erscheinungsweise:

Alle zwei Monate

Unentgeltlich

Ücretsiz

ISSN 2198-8706

Yayımlayan Kurum/
Herausgeber:
Çokyönlü Eğitim Derneği e.V.
Verein für Allseitige Bildung e.V.

Genel Yayın Yönetmeni/
Visdp / Chefredakteur:
Zeynel Korkmaz
(Duisburg Essen Üniversitesi)

Posta adresi:
Postfach 25 03 48
40092 Düsseldorf

Internet adresi:
www.politeknik.de

İletişim/Kontakt
info@politeknik.de

Baskı/Druck:
Hürriyet Gaz. ve Matbaacılık A.Ş.
Zweigniederlassung Deutschland
An der Brücke 20-22
64546 Mörfelden Walldorf

Gestaltung/Grafik Tasarım
Atelier Grafik & Illustration
Ömer Yapraklıran

Çeviri: PoliTeknik

Prof. Dr. Michael Winkler | Jena Üniversitesi

Tipik Alman - Alman Aile Yaşamının ve Çocuk Eğitiminin Özgünlükleri ve Tarihsel Oluşumlarına bir Bakış

Konu aile ve eğitim olduğunda neler tipik Alman olarak görülebilir? Bindiği üzere başta masum görünen sorular insanı daima karamsarlığa sürükler. Onlara ciddi yanıtlar verilmek isteniyorsa, soruyla karşılık verilmeli: Peki-yi eğitim nedir? Ve aile nedir, kimlerden oluşur? Yanıtlar herşeyden önce bir çift sosyal-bilimsel incelemenin açıklanmasını şart koşar:

Bir taraftan kültürler karşılaştırıldığında eğitimin ve ailelerin birbirinden pek farklı olmadığı görülür. Onlar sağlam antropolojik temellere dayalı, evrensel ölçekte rastlanabilen bir uygulamayı oluşturur. Ebeveynler her yerde çocukları için herşeyin en iyisini ister. Bu çok güçlü bir neden olduğundan, çocuk sahibi insanlar dünyanın her yerinde, neredeyse her zaman birbirleriyle kolayca iletişime geçer. Çocukları olan, çocukları hakkındaki izlenimlerini aktarabilir. Bu açıdan bakıldığında entegrasyonun en iyi ortakları onlar ve anneleridir.

Diğer taraftan kuzeyi ile güneyi, doğusu ile batısı arasında önemli farklılıklar gösteren bir ülkede genellemeleme gitmek oldukça zordur. Bununla birlikte geçmişindeki küçük devletçikler döneminden kalma izlere ve buna bağlı dini aidiyet izlerine, Alman'da, ülkenin zihniyet tarihinin ipuçları olarak bugün de rastlamak mümkün: Bir bölgede sanayileşmenin erken başlamış olması ve bölgenin başka ülkelerden gelen işgücü için çekim noktası oluşturması - Ruhr Havzası'nda olduğu gibi - önem kazanabilir. Ya da bir ülkede tarımın ağırlıkta olması ve uzun süre göçe karşı kapıları kapatması önemli olabilir; dünya da pek değişmediğinden, eğitim ve öğretim de büyük bir rol oynamamış olur - Bavyera'da olduğu gibi.

Son dönemlerde bir takım belirleyici değişiklikler öne çıkıyor:

■ Alman toplumu demografik dönüşümden geçiyor, insanlar daha uzun yaşıyor ve yaşıyorlar, çocuk ve gençlerin oranı geriliyor. Yaşlı insanlar, özellikle Almanya gibi çocuk karışıklığının yaygın olduğu bir ülkede, daima çocuksever insanlar değildirler: *Çimenlerin üzerinde top oynamak yasak, ebeveynler çocuklarının verdiği zarardan sorumludur.* Çocuk ve gençlerin yaşa uygun davranış biçimleri çabucak göçmen statüsüne bağlanır. Gençler gürültü yaparak gruplar halinde tembel tembel taktıklarında, "saçma sapan işler yaptıklarında", yetişkinlerle söz dalaşına girdiklerinde ya da suça meyilli bir tutum sergilediklerinde, tüm bunlar kökenlerinin farklı bir ülkeye dayanmasıyla açıklanır. Ancak: Bu açıklama elbette yanıltır, konu daha çok çocuk ve gençlerin yaşam durumlarının bir parçası olan eylemlerle ilgilidir.

■ Almanya'da eğitimi konuşmak isteyen bir kimse, küçük yaşta çocukların yarıdan fazlasının göç kökenli bir aileden geldiğini bilmek zorunda. Ama göç-

men aileler yerli ailelere kıyasla daha geleneksel ve daha muhafazakardır, ancak farklar kısa sürede silinmektedir. Geçen son on yıllarda çocuk ve gençlerin ilkece ebeveynleriyle daha uyumlu bir ilişki içerisinde olmaları dikkate değer bir durumdur: Almanya'da büyümüş genç insanlar "çağdaş ailelerle" muhataplar; aile üyeleri eşit ve rahat, çocuklar ebeveynleriyle daha az sorun yaşıyor. Nitekim göçmen aile çocukları, daha otoriter yansıyan, yaşam modelleri geleneksel ailelerde yetişiyorlar, genç insanların ebeveynleriyle bağlarını daha çözmesi gerekiyor. Henüz isyandalar - bu da dikkat çekiyor ve hatta bir sapma olarak algılanıyor.

■ İki Almanya'nın birleşmesi önemli bir tarih. Doğu Almanya'da daha az sayıda göçmen yaşıyor olsa da, doğudaki yaşlı Almanlar göçmenlerden korkuyor; Batı Almanya'da ise kültürlerarası karşılaşmalara açık bir durum hakim - çünkü burada başka toplumlardan ve ülkelerden gelen çok daha fazla genç insan var. Birarada büyüyenlerin birbiriyle daha az sorunu vardır; ebeveynler çocuk ve gençlerin yaşam durumlarının birbirine ne denli çok benzediğini bilirler; inatçılık dönemi ya da ergenlik çağı - bunlar tüm kültürlerde ve toplumlarda karşılaşılan durumlardır, her yerde aileleri deliye döndürür ve ebeveynleri birleştirir.

■ İki Almanya'nın birleşmesinin ardından neo-liberal modernleştirme sürecinde yeni toplumsallaşma koşulları doğmuştur, sosyal devlet güvencelerinin sınırlandırmayı daha zor başardığı, zincirden boşanmış bir kapitalizmden söz etmek mümkün. Bu durum güvensizlik yaratıyor ve diğer insanlardan korkulmasına neden oluyor. Sosyal farklar, yoksulluk ve parçalanma şiddetlendi, toplumsal gruplar kitleler halinde damgalanıyor ve dışlanıyor, istikrarsız iş koşulları arttı, working poor olarak adlandırılan, elde ettikleri gelirle artık geçinemeyen insanlardan söz ediliyor. Aileler, çocuklarını tek başına yetiştiren ebeveynler bu durumdan özellikle etkileniyor. İş saatlerinin uzatılması ve çalışma zorunluluğu olumsuz etkiliyor, ebeveynlerin çocuklarına aktarmak istedikleri yaşam ve değer tasarımları konusunda güvensizlik ve belirsizlikler hakim. Aynı zamanda ebeveynler arasında rekabet baş gösteriyor; birçoğu çocuklarını gelecek için en uygun hale getirmek zorunda oldukları kanısındalar; dayanışma ise azalıyor.

■ Alman toplumunun bütünleştirici gücü zayıflıyor, bireyselleştirme süreçleri pedagojik önceliklere yansıyor. Dolayısıyla toplum aslında renkleniyor, ancak karmaşılaşıyor da: Tipik Alman artık yok, insanın içinde hareket ettiği sosyal ve kültürel çevreler baz alınıyor. Öte yandan büyük toplumsallaşma ajansları yitip gidiyor: Almanlar genç insanlar için din ve kilisenin neden önemli olduğunu artık hiç anlamıyor-

lar; belki de İslam'ı reddetmenin nedeni buna bağlıdır. Derneklerin eski ağırlıkları kalmadı; buna rağmen çaba göstermek değerli; kırsal bölgelerde genç insanlar belki de gönüllü itfaiyeye üye olduklarında daha kolay bir yerlere gelebiliyorlar.

■ Eğitim ve eğitim-öğretim sistemi nihayet son on beş yılda temelden değişti: Büyüme sürecinde kreşler ve her şeyden önce çocuk yuvaları - aslında - tüm genç insanlar için "normal" hale geldi, örgün eğitimde okullar tümgün uygulamasıyla çalışıyorlar, yüksekokullar da değişiyor. Burada da bir zamanlar tipik Alman olarak tanımlanan tasarımlar artık geçerli değil - ayrıca bu gelişmenin hangi yöne evrileceği henüz tümüyle belirsiz.

Böylece Almanya'da birtakım şeyler karmakarışık durumda. Tipik Alman eğitiminin neyin karakterize ettiğini söylemek zor. Buna rağmen: Almanya'da pedagojik konulara biçilen değer neredeyse benzersiz. Bu uzun bir geleneğe sahip, ancak - çok akıllı - alaycılar, Almanların pedagojik konuları odak noktaya yerleştirme eğilimlerini her zaman alaya almışlardır: Burjuvazinin 19. yüzyılda siyasi ve ekonomik zayıflığını, kendini eğitimli burjuvalıkla asileştirerek dengelemeye çalıştığını iddia edenlerin sayısı az değil.

Son olarak büyük tepkilere yol açan ve Almanya'nın uluslararası karşılaşmalarında ortalama bir sonuç elde ettiğini gösteren araştırmalar bunu açıkça gözler önüne serdi; hem de bu ülke dünya ölçeğinde en başarılı uluslardan biri olduğu halde. Yine de: Şair ve düşünürlerin halkı olarak Almanlar artık en ön sıralarda değiller! PISA Araştırması tartışma konusu oldu. Eğitim konusunun önemini vurgulayan diğer bir nokta, Almancada pedagojik olguları anlatan ve çevirisi olanaksız ifadelerin uzun zaman önce oluşmuş çeşitliliğidir: *Eğitim ve öğretim* (Bildung), okulda öğretim ve öğrenimle pek ilgisi olmayan, aksine insanların kişi olarak kendini bulmak üzere kendilerini geliştirdikleri ve aynı zamanda çevrelerini oluşturan dünyanın farkında ve ona hakim olduklarını anlatan karmaşık bir olay olarak son derece gerilimli bir kavramdır. *Eğitim* (Erziehung), çocuklar için, belli bir davranışı edinerek, toplum ve kültür içinde, iyi, göze batmadan ve sorumlu bir şekilde hareket edebilmeleri için koşullar yaratılmasına işaret eder; eğitim ve uyum bağlantı halindedir, ama bağımsızlığın ve özgürlüğün bir ögesi de daima hesaba katılmıştır. Özgürlükçü eğitimden söz edilmesi tesadüf değildir. Bugün Almanya'da eğitimin özgürlükle ilgisi her zaman olduğundan daha çoktur - böyle olması da gerçekten iyi. Sonuçta pedagojik dil, çocuklara bir şey öğreten, onları dünyanın "nesnelereyle" tanıştıran, ama kendi kendine düşünmeye de özendirilen ders olgusunu da bilir.

Almanya'da pedagojik konular dile getirildiklerinde, bunlar önemlidir, ama aynı zamanda daima karmaşık ve kendi içerisinde neredeyse hep çelişkilidir. Bunlar birbiriyle nasıl bağdaşabilir: Uyum ve bağımsızlık? Ne de olsa: Eğer çocuklu bir kişinin desteğe ihtiyacı varsa, bu genelde kolayca çözülür; çocuk bezi ya da biberon, normalde yardımseverlik oldukça yaygındır, ebeveynler ve özellikle anneler hemen kaynaşır. Örneğin Almanların özelliği eğitime ya da en azından ders vermeleridir; göçmen olarak kişi hemen aydınlatılır ve bilgilendirilir, ona sık sık öğüt verilir ya da azarlanır. Kamuya açık alanlarda sergilenen davranış biçimleri bunun için hemen bir vesileye dönüşür, iyisi direktlemektir. Trafikte - dünyanın her yerinde olduğu gibi - kurallar biraz esnetildiğinde çok çabuk birilerinin sinirine dokunulmuş olur. Şoförler ebeveynlerin çocuklarına dikkat etmelerini ve onları katı eğitimden geçirmelerini isterler.

Her halükarda Almanlar açısından çocuklarının iyi eğitilmelerini ve okulda başarılı olmalarını önemsemelerini temel bir sosyal şema olarak görmek mümkün. Pedagojik konuların neredeyse umutsuzluğa düşecek boyuta varan bir ciddiyetle ve (ahlaki) paniğe meyilli bir tutumla pazarlığı yapılır: Sonunda zaten kendi istediklerini yapacakları sezilendiği için değil yalnız, ayrıca çoğu durumda oldukça iyi gelişim gösterdikleri için diğer toplumlarda varolan alaycılık ve çocuğa gösterilen sevgi dolu ihmalkârlık burada eksiktir.

Öte yandan Almanlar aileye bağlı insanlardır - yalnız tartışma daha hararetlidir - bu tartışmaya katılmamakla ve kendi ailesel yaşam biçimini ve yaşam pratiğini seçmekle iyi edilmiş olur. Ve bir şey daha gerilime neden olur, nitekim bu Alman diliyle olan ilişkidir: Her kim buraya göç ediyorsa iletişime girebilmelidir, en kısa sürede, duruma göre en azından ağırlığını koymayı becerecek kadar Almancaya vakıf olmalıdır. Başka insanlar kendilerini anlamayınca Almanlar tedirgin olurlar - kendileri hakkında kötü konuşulmasından korkuyorlar, özgüvenleri pek gelişmiş olsa gerek.

Tipik Alman mı? Soğukkanlılıkla bakıldığında tipik Alman, sebze Türk bakkalından almam, pantolonumu Hintli terziye kısaltmamdır, tamircilerin Polonya ve Çek Cumhuriyeti'nden geliyor olmalarıdır. Bazen Rus komşularımın çocuklarını nasıl azarladıklarını duyduğumda şaşırıyorum. Tipi Alman en azından Batı Almanya'nın günlük kent yaşantısında, çocuklarının içinde büyüdüğü ve hatta torunumu artık hiçbir şeyin şaşırtmadığı çılgin ve renkli bir meseleye dönüştü - ama toplum denilen şey böyle işliyor.

■

Çeviri: PoliTeknik

Manuela Schwesig

Federal Almanya Cumhuriyeti Aile, Yaşlılar, Kadınlar ve Gençlik Bakanı

Çeşitlilik ve Toplumsal Bağlılık: Çocuk ve Ailelerin Daha İyi Bir Katılımı İçin

Almanya renkli ve çok çeşitli bir ülkedir. Bu çeşitlilik ailelerde yansısını buluyor. Bugün neredeyse her üç çocuktan biri ebeveynlerden en az bir tanesinin göçmen ya da yabancı ülke vatanı olduğu bir ailede yaşıyor. Yaklaşık 4,1 milyon çocuk birden çok dille ve kültürle büyüyor. Ben bunu büyük bir kazanç olarak görüyorum. Çeşitlilik Almanya'nın geleceği açısından bir fırsattır - demografik, ekonomik ve sosyal nedenlerle de bir şanstır.

Almanya'da entegrasyon ve hoşgelenin kültürü üzerine yoğun tartışmalar yürütmek önemli. Almanya artık çoktan bir göç ülkesi olmuştur. Ama daha fazla iletişim halinde olmamız gerekiyor, bu iletişim değerleri ve kanıları da kapsamlı. Geçen haftalarda İslam'ın toplumumuzdaki yeri ve entegrasyondaki son durum üzerine yürütülen tartışmalar, dışlamanın ve önyargıların bizi ileriye taşımadığını göstermiştir. Entegrasyon bütünleşmeden ibaret değildir, yenilenmeyi ve kazanımı da ifade eder. Almanya'ya gelen insanlar yaşamlarını, kişiliklerini de beraberinde getirmekte ve böylece bu ülkeyi değiştirmekteler. Sürekli yenilenme olmadan açık ve çok çeşitli bir toplumun varolması olanaksızdır. Bu güçleri, göçü şekillendirmek için - ve herkese topluma girmeyi sağlamak ve yükselişi olanaklı kılmak amacıyla - kullanmak zorundayız.

Eğitim ve İş - Entegrasyonun Anahtarları

Kültürler birbirinden farklıdır, dilsel engeller yanlış anlaşılmalara elverişli kılar ve farklı yaşam tarzları anlaşmazlıklara yol olabilir. Çeşitlilik bize birçok alanda büyük görevler yüküyor. Kurumlar, okullar, çocuk yuvaları ve şirketler, yaşlı yurtları ve hastaneler artık farklı kökenlerden insanlarla ilgilenmek amacıyla çalışmalarını biçimlendiriyorlar. Entegrasyon herkesten ödün istiyor. Ülkemize yeni gelen insanların buraya varmalarını ve birlikte mesafe kat etmelerini kolaylaştıracak gerçek bir hoşgelenin kültürüne ihtiyacımız var. Ama burada ikinci ya da üçüncü kuşakta yaşayanların da katılımını arttırmak zorundayız. Eğitim fırsatları tüm ailelerde önemli bir konu, çünkü iyi bir eğitim meslek hayatına başarılı bir geçiş yapmanın başlıca önkoşuludur. Sosyal kökenlerinden bağımsız olarak ülkemizdeki tüm çocuklar aynı gelişim ve eğitim fırsatlarına sahip olmak zorunda.

Erken Destek Öncelikli

Çocuk yuvaları ve okullar ailenin yanı sıra devreye giren ilk eğitim ortamlarıdır. Bu ortamlarda gelişimin devamına yön verilir. Bu nedenle federal

MANUELA SCHWESIG

devlet ve eyaletler gereksinime uygun çocuk yuvası arzına ve bunun kalitesi için yatırım yapıyor. Yalnızca arzı değil, çocuk yuvalarındaki bakımın kalitesini arttırmayı da hedefimiz olarak belirledik. Ağırıklı çalışma alanları "dil ve entegrasyon" olan ve federal ölçekte sayıları 4.000'i aşan çocuk yuvalarında erken yaşta dil desteğine özel bir önem veriliyor. Almanya'da erken yaşta eğitimin kalitesi iyi. Buna rağmen erken yaşta eğitimin geliştirilmesi için fırsatlar ve harekete geçmeyi gerektiren alanlar var.

Erken yaşta eğitimin özellikle ev ortamlarında daha az eğitim alan ya da Almanca'yı ikinci dil olarak öğrenmek zorunda olanlara yarar sağladığını araştırmalardan biliyoruz.

Ama çokdillilik bir eksiklik değil, aksine herkes için bir kazançtır. Çocukların dili ne denli hızlı edindiklerini ve bundan ne kadar zevk aldıklarını bir kez olsun yaşamış bir kişi, bu erken yılları neden değerlendirmek istediğimizi anlar. Oynadıkları arkadaşlarını Türkçe tesselli etmek, Rusçada kafiyeli sözler söylemek, İspanyolca sayı saymak - dil ile oynamak çocuklar için büyüleyici ve eğlenceli. Biz yetişkinler çocukların başka kültürleri içtenlikle kabul ettikleri kadar diğerlerine yakınlaşmayı her zaman beceremiyoruz. Bu bağlamda küçük jestler çok etkili olabilir. Her yıl düzenlenen yaz kutlamasını tam da Ramazan'a denk düşmeyecek şekilde planlamak. Göz hizasında diyaloga girmek demek, aynı zamanda kritik konuları dile getirmek ve farklı yaşayan dinlere ya da insanlara karşı sergilenen hoşgörüsüzlüğe karşı koymak demektir.

Eğitim Fırsatları İçin Birlikte Çalışmak

Eğitim fırsatlarının herkes için dü-

zeltilmesi amacıyla verilen çabalar ilk sonuçlarını vermeye başladı. Göç geçmişine sahip ailelerden gelenler arasında lise mezunu oranları artmaya devam ediyor. Öte yandan yabancı bir ad taşıyan ve iş başvurusunda bulunmalarını iş piyasasında yaşadıkları zorluklar hala devam ediyor. Bu nedenle gerek ebeveynlere gerekse de gençlere destek sunuyoruz. Federal hükümetin başlattığı "Ebeveynlere Fırsat Çocuklara Verilen Fırsattır" programı ile, ailelerin ve receği önemli eğitim kararlarında onlara eşlik edecek 5.000'i aşkın ebeveyn danışmanı destek için hazır bulunuyor. "Semtlerde GENÇLERİ GÜÇLENDİRMEK" inisiyatifi genç insanlara okuldan mesleğe geçişleri sırasında, belediyelerin bu gençlere tam uygun destek hizmetleri geliştirmeleri için yardımcı oluyor. Eğitim ise okul, çocuk yuvası ve ailenin aktardığından daha fazlasıdır. Başarılı bir eğitim sürecine başka insanlar da dahildir: Ev ödevlerinde yardım eden bir komşu, stajyerlik olanağı sağlayan spor kulübünde bir antrenör ya da özel bir yeteneği gören bir öğretmen. Eğer bir çocuğun kendi ailesi yeni yurtlarındaki okul ve meslek eğitim sistemini yakından tanımıyorsa, öyleyse yaşamın yol ayrımında doğru yolu göstermek için yardım eden insanların varolması son derece önemlidir.

Bu günlerde sığınmacıları bir hoşgeldiniz ile karşılamak için birçok yerde inisiyatifler oluşmasını çok güzel buluyorum. Birçok gönüllü çok pratik yardımlarla Almanya'da günlük yaşantıyı düzenlemeye katkı sunuyor. Bu sayede çok önemli bir mesaj da vermiş oluyorlar: Yabancıların bu ülkedeki durumları bizim için önemsiz değil. Biz kapılarımızı ve kalplerimizi size açıyoruz! Dışlamayı ve yalnızlığı aşmak hepimizin görevi. Ya da Türkçe bir deyimle ifade edersek: Damlaya damlaya göl olur.

Anneler Belirleyici

Katılım fırsatlarından söz ediyoruz tüm aileye yoğunlaşmamız gerekir. Çoğu kez farklı bir ülkede yerleşik hale gelmek söz konusu olduğunda en büyük rol annelere düşüyor. Göçmen annelerin birçoğunun çalışmak istediğini ve de iyi vasıflandırılmış olduklarını biliyoruz. Buna rağmen yalnızca %52'si bir işte çalışıyor. Göç geçmişinde bulunmayan annelerde ise bu oran %73'tür. Bunun farklı nedenleri var: Dili yeterince bilmemek, çocuk yuvalarında yer bulunmaması ya da en basitinden yeterince cesaretlendirilmemek ve yönünü bulamamak. Ama kendilerine dört dörtlük uyan desteklerle birçoğu iş yaşamına atılmayı başarıyor; Federal Aile Bakanlığı'nın yürüttüğü bir model projeden edinilen deneyimler bu sonucu ortaya koyuyor. Katıldığı dil kursunun ardından Kazakistanlı Tatjana'nın hayali gerçek oluyor ve çıraklık eğitimi kapsamında açılışı öğreniyor. Türkiye'den gelen Ebru yoğun hazırlık döneminin ardından bir klinikte sağlık alanında çıraklık eğitimine başladı. Afganistanlı Shabana şu an bir meslek yüksekokulunda eğitim görüyor ve rehber olarak diğer kadınları ilerledikleri yolda cesaretlendiriyor.

Bu kadınların yaptığı deneyimler yürekleniren deneyimlerdir, çünkü Almanya'da yükelebilenin olanaklı olduğunu gösteriyorlar. Bu nedenle bu yılın şubat ayından itibaren "Meslekte Güçlü - Göç Kökenli Anneler Meslek Yaşamına Katılıyor" başlıklı bir program başlıyor. Göç kökenli annelerin ülke genelinde 84 yerde iş yaşamına geçişleri desteklenecek ve işverenlerin bu grubun potansiyellerini dikkate almaları için çalışılacak. Bir işte çalışarak kabul edilmek ve kendini olumlamak aynı zamanda kadınların ailelerine de olumlu yansır. Üniversite eğitimini şu an artık tamamlamış olan bir Türk anne şunları belirtiyor: "Evde bir sınava çalıştığım oğlum ev ödevleriyle kendiliğinden gelip yanıma oturuyor, ona hatırlatmam dahi gerekmiyor". Bir meslekte çalışan göçmen kadınlar topluma daha iyi entegre olduklarını hissediyorlar ve yaşamlarından çok daha memnunlar. Onlar çocukları için aynı zamanda birer örnekler ve topluma önemli bir sinyal verirler.

Çeşitlilik ülkemiz için bir kazançtır. Göçmenler olmadan bu ülke düşünülemez. Bunun için bugün ve yarın iyi bir birlikteliğe, kökenlerinden bağımsız olarak tüm insanların eşit fırsatlara sahip oldukları bir topluma ihtiyacımız var.

Çeviri: PoliTeknik

Prof. Dr. Michael Klundt | Magdeburg-Stendal Yüksekokulu

Bir İnsan Hakkı Olarak Eğitim

Farklı eğitim fırsatlarının sosyal kökene bağlı olduğu ve bu fırsatlar konusunda özellikle de zengin ve yoksul aile çocukları arasında bir uçurum olduğu artık büyük bir sır değil. Geleneksel eğitim sisteminin, eğitimin içerik ve hedeflerinden bağımsız olarak fırsatları - ve böylece bir insan hakkı olarak eğitimi - ne denli eşitsiz paylaştığını görmek mümkün. Üst sosyal çevrelere aidiyet aynı zamanda daha geniş eğitim desteği almayı ve buna bağlı başarılı sonuçlar elde etmeyi ifade ederken, yoksulluk, mağduriyet yaratan yaşam koşullarının sağlığa ve eğitsel yeterliklere olumsuz etkide bulunmasına neden olmakta ve bununla da sınırlı kalmamaktadır. Eşit başarımlara rağmen öğrencilerin ailesel artalanının eğitim fırsatlarını belirlemesi de buna eklenmektedir. Böylece eğitim, kariyer ve katılım fırsatları sözcüğün tam anlamıyla "miras bırakılmaktadır". Elit araştırmacı Michael Hartmann örgün eğitimde ilkokuldan sonraki okul türlerine geçişte buna benzer temel determinantlar olduğundan söz etmektedir. Burada yalnızca üst katmanlardan ve sınıflardan çocukların çevreden kaynaklanan daha yüksek başarıları farkedilmekle kalmıyor, Hartmann'ın belirttiği gibi, "öğretmenlerin yaptığı değerlendirmelerin de sosyal kökene göre önemli farklılıklar gösterdiği görülebiliyor. Öyle ki, örneğin bir anketeye göre Hamburg'daki tüm beşinci sınıf öğrencileri arasında babası lise mezunu olan bir çocuğun lise tavsiyesi almak için, babası lise mezunu olmayan bir çocuğun aldığı puanın üçte biri oranında daha az puan alması yeterli. Sınıf geçme kararlarında aynı mekanizmalar işliyor" (kaynak: BdWi-Studienheft 3/2005, S. 45). Mainz'lı sosyolog Stefan Hradl Wiesbaden'de yaptığı temsili bir ankette benzer sonuçları gün yüzüne çıkarıyor. Buna göre liseye geçişi engelleyen tam anlamıyla bir "alt katman freni" devreye giriyor, böylece notları aynı olsa da dördüncü sınıfa devam eden yoksul aile çocuklarının varlıklı aile çocuklarına kıyasla lise için tavsiye edilmeleri çok daha ender oluyor (SPIEGEL online v. 11.09.2008). 2013 PISA Araştırması da Almanya'da test edilen 15 yaş grubu 5000 öğrencide bir ilerleme görüldüğünü saptıyor. Ama tüm değişikliklere rağmen eğitim fırsatları aşırı oranda sosyal kökene bağımlı olmaya devam ediyor (bkz. Frankfurter Rundschau v. 3.12.2013).

Eğitimin İçerikleri ve Hedefleri

1948'de Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanan İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi 26. maddenin 1. paragrafında eğitime ilişkin şu saptamayı yapmaktadır: Herkes eğitim hakkına sahiptir. Eğitim, en azından ilk ve temel eğitim aşamasında parasızdır". BM buna bağlı olarak 2. paragrafta şu eğitim hedeflerini formüle etmektedir: Eğitim, insan kişiliğinin tam geliştirilmesine, insan

haklarına ve temel özgürlüklere saygıyı güçlendirmeye yönelik olmalıdır. Eğitim, bütün uluslar, ırklar ve dinsel gruplar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu özendirilmeli ve Birleşmiş Milletlerin barışı koruma yolundaki çalışmalarını geliştirmelidir". Almanya'da bir insan hakkı olarak eğitim üzerine yürütülen tüm düşünceler bu ölçütü temel almaktadır.

Eğitim böylece özanlayışı ve dünya görüşünü sınıflandıran bireysel ve kolektif bir insanlık-süreci olarak tanımlanabilir. O yalnızca çok bilgi yığmak değildir, aksine bağlantılar kurarak düşünmekle karakterize olmuştur. Eğitim doğal, siyasi, sosyal, bilimsel ve bilişsel-kültürel yaşamda karşılaşılan olayların nedenselliğiyle, etkileşimi ve çelişkililiği, oluşumu ve gelişimiyle - öyleyse aynı zamanda değişimiyle - birlikte kavranmasını anlatır. Eğitim ayrıca rasyonel özerkliğe doğru gelişmeyi ve kişiliğin bireysel, tüm yönü açılımını içerir. Buna göre hümanist eğitimin hedefleri olgunlaşmak, aydınlanmak, özerklik, eleştiriye açık olmak, sorumluluk ve toplumsal olma yeteneğidir.

Ancak insan onuru ve mantık karşısında yükümlülük taşıyan bir eğitim anlamında aydınlanma, bilginin topluma yayılmasının kendi ayrıcalıklarını tehlikeye attığını düşünen etkili ege-men grupların geçmişte ve günümüzde daima tehdidi altında olmuştur. Eğitim süreçleri, okul ve okul kitapları üzerinde etkide bulunan özel sektörün birçok lobi grubuna kalsa, örneğin eğitim artık sadece insan sermayesi olarak adlandırılan o sermayenin oluşturulmasıyla eşit görülecek. "Lobbycontrol" örgütü şu an artık Daimler AŞ'nin Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti'nde ders için "dizayn ve aerodinamik" alıştırma kitapları ürettiğine, metal sanayi tarafından finanse edilen INSM'nin ("Yeni Pazar Ekonomisi İnisiyatifi") ya da Avrupa'nın en büyük medya grubu olan vergiden-milyarlarca-tasarruf-modeli Bertels-

mann Vakfı'nın ve diğer neo-liberal düşünce kuruluşlarının artık Alman okullarında finans sistemi, ekonomi ve sosyal devlet üzerine ne öğretileceği ve öğrenileceğini (birlikte) belirlediklerine işaret ediyor. Enerji oligopolleri elektrik tasarrufu öğretiyor, Bayer gibi multinasyonal zirai kimya ve tohum şirketleri öğrenci laboratuvarlarını destekliyor ve el altından ziraat alanında gen teknolojisi kullanımının propagandasını yapıyor, Volkswagen iklimi korumayı öğretiyor, büyük risk taşıyan CCS teknolojisi (Carbon Capture and Sto-

sunun üstlendiği görev hakkında bilgi vermek gibi önemli bir çalışmayı yerine getirir. Olabildiğince çok eğitim kurumunun sunulan bu olanaktan yararlanmasını memnuniyetle karşılıyoruz. Alman ordusunun okullara, yüksekokullara, meslek eğitimi fuarlarına ve buna benzer forumlara erişimi bizler açısından doğaldır" (Koalisyon sözleşmesi 2013, S. 177). Alman ordusunun reklamları genelde BRAVO Dergisi'nde yapıldığı gibi "aksiyonu", "eğlenceyi" ve "tanklarla enfes turlar atmaya" özendirmeye çalışıyor (bkz. SPIEGEL online v. 18.9.2012). Çünkü sözde dürüst bir iş olan savaş zanaatı "mutluluk düşkünü toplumumuzda" hala az çok kötü bir itibara sahip (Almanya Cumhurbaşkanı Joachim Gauck, yazan: ZEIT online v. 12.6.2012). Alman toplumunun ateş etme ve öldürmeyle arasındaki ilişkisi hala oldukça ikircikli bir ilişki olmaya devam ediyor. Görünüşe göre bazı politikacılar açısından bunun acilen değişmesi gerekiyor. Her kim yetişkinler için sağlığa zararlı ürünlerin (örneğin sigara ya da alkol) üzerine bunların sağlığı tehdit ettiğini ve öldürücü olduğunu açıkça yazıp da, çocuklara ne kadar çok askerin savaş koşullarında yaralandığını, travma geçirdiğini, ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kaldığını ve hatta ölümü hesaba katmaları gerektiğini anlatmıyorsa, o kişi çocuk haklarına aykırı davranmış olur. Eğitim kurumlarında ordu ve cinayet araçları üzerinde olgunlaşmamış çocuklar, bunlar eğitimden ziyade çocuk çıkarımı yapısal olarak tehlikeye atma biçimidir (bkz. Hendrik Cremer: Schattenbericht Kindersoldaten, Berlin 2013, S. 19 ve akabindekiler).

Böylece sosyal artalanı göre değişen ve eşit olmayan eğitim fırsatları dikkate alındığında, ticarileştirme ve askerileştirme, tüm çocuklar için, çocuk çıkarımının ideolojik etkilemeye tabi tutulmasının ve yapısal zarara uğratılmasının eğilimsel tehlikeleri olarak belirginleşmektedir. Bu anlamda bir insan hakkı olarak eğitimin kapsamlı bir şekilde hayata geçirilmesi Almanya'da da hala gerçekleşmemiştir.

▼
EĞİTİM SÜREÇLERİ, OKUL VE OKUL KİTAPLARI ÜZERİNDE ETKİDE BULUNAN ÖZEL SEKTÖRÜN BİRÇOK LOBİ GRUBUNA KALSA, ÖRNEĞİN EĞİTİM ARTIK SADECE İNSAN SERMAYESİ OLARAK ADLANDIRILAN O SERMAYENİN OLUŞTURULMASIYLA EŞİT GÖRÜLECEK.

rage) ile karbondioksitin toprağın derinliklerinde depolanmasının propagandasını yapıyor, finans sektöründeki şirketler parayla ne yapılacağını anlatıyor, INSM aşırıya kaçan sosyal devletçiliğin rekabet gücünü nasıl tehlikeye attığını ve sorunlarını açıklıyor, Bertelsmann ve Nixdorf vakıfları ölçüsü kaçmış refah devletinin yerildiği ve Saksonya, Thüringen ve Mecklenburg-Vorpommern'de işlenen kendi ders kitaplarını hazırlıyorlar (bkz. Felix Kamella: Lobbyismus an Schulen, Köln 2013). Bu bağlamda 1948 İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 26. maddesine, BM'nin ekonomi, sosyal ve kültürel haklar üzerine varılan anlaşmasının 13. maddesine ve de BM Çocuk Hakları Anlaşması'nın 28. ve 29. maddelerine pek uymayan bir eğitim anlayışı yerleştirilmeye çalışılıyor. Bunun yerine aslında çocuk çıkarımının ideolojik etkilemeye tabi tutulmasından ve yapısal zarara uğratılmasından söz edilebilir.

Barışa adanmış eğitim mi yoksa askerileştirme mi?

Tüm BM dokümanları eğitimi barışın desteklenmesi ve korunmasıyla yükümlü kılıyor. Dolayısıyla Alman Federal Hükümeti'nin koalisyon sözleşmesinde ordunun artarak okullarda ve diğer eğitim birimlerinde varlık göstermesini kararlaştırması yadırgatıcıdır. Örneğin sözleşmede şunlar yer alıyor: "Ordu gençlik görevlileri, Alman ordu-

Zülal Donat

Sevgili gençler ve aile büyükleri, bu mektup ile sizlere kendi görüşlerimi ve yaşam deneyimlerimi paylaşacağım.

İlk önce kendi hakkımda kısa bir bilgi vereyim.

Benim adım Zülal Donat ve Almanya'da yaşıyorum.

Burada doğdum ve burada büyüdüm, 18 yıldır Almanya'dayım.

Annem ve babam yaklaşık 20 yıldır Almanya'da yaşıyorlar.

Benden yedi yaş küçük bir kardeşim var.

Büyük bir aile içerisinde büyüdüm. Evde genellikle Türkçe konuşuyoruz kardeşimle'de bazen kendi aramızda almanca konuşuyoruz. Aile büyüklerim benimle bazen kürtçe'de konuşuyorlar çok iyi anlıyorum, fakat pek iyi konuşamıyorum. Düzenli bir şekilde memlekete gidip geliyoruz, amcalarımın, kuzenlerimin, nenemin, dedemin ve akrabalarımızın yanına.

Ailemin büyük bir kısmı Almanya'da da yaşıyor.

Şuan lise'deyim ve iki sene sonra Üniversite'ye gitmeyi düşünüyorum. Ne okuyacağımı daha tam bilmiyorum.

Sınıfımda, almanlar, italyanlar, türkler ve birçok ülkeden insan bulunmakta.

Okulmdan oldukça memnunum. Yaşadığım şehri beğeniyorum. Oldukça büyük ve ulaşım sorunu çekmiyorum.

Çoğu zaman ailem ve akrabalarım ile birlikteyim.

Ailemle ve arkadaşlarımla genellikle

Foto: Uwe Köppen, Stadt Duisburg © Stadt Duisburg

Aylin Esra Yanbul

Duisburg - Almanya

Ailem kırk yıldır Almanya'da yaşamaktadır (otuz beş yıldır Duisburg Marxloh'da yaşıyorlar ondan önceki beş yıl Walsum'da yaşamışlardır). Abim Türkiye'de doğmuştur, 1992'de Adapazarı/Karasu'da, ben ise Almanya'da, Duisburg/Hamborn'da doğmuşum, 1998 yılında. Ben on altı yaşındayım, abim ise yirmi üç yaşında. Evimizde genellikle Türkçe konuşuyoruz, yeri geldiğinde Almanca da konuşuyoruz. Velilerimizle Türkçe konuşuyoruz, ama babamla Almanca da konuşuyoruz, Almanca çok gelişmiş ve okumuş olduğundan dolayı. Yaz tatilinde genellikle Türkiye'ye se-

de oldukça başarılıyım, sınıfımızda 25 öğrenciyiz. Sınıf öğretmenimi çok seviyorum, Herr Faeser çok iyi bir öğretmen ve çok iyi bir insan. Gerçi bütün ders gördüğüm öğretmenlerimi seviyorum, Türkçe öğretmenimi de candan seviyorum, Perihan Önder-Ridder. Nesibe ile iyi anlaşıyorum, benim sınıf arkadaşım oluyor kendisi. Sınıfımızda değişik kökenli öğrenciler çok çoğunluğumuz Türkiye'den geliyoruz, ama Rus, Bulgar ve Kürt arkadaşlarımız da bulunmaktadır.

Okulumuzda mantıksız kural varsa o da teneffüs zamanında dışarıda durmamızdır bence, bunun dışındaki tüm kurallar mantıklıdır. Eğitimimizi çok

Copyright: Dieter Jacobi / Köln Tourismus GmbH

türkçe ve almanca konuşuyorum.

Çevremde olumsuz bulduğum tek şey ailemin ve akrabalarımın bizim eve biraz uzak olmaları.

Göç kökenli olmayan arkadaşlarımızla olan ortak yanımız aynı dili konuşabilme-miz ve anlaşmamız, fakat aynı kültüre sahip değiliz.

Göç kökenli olmayanların çoğu sadece bir dil ile büyüyorlar, fakat göç kökenli olanlar birçok dil ile büyüyorlar.

Burada birçok hakka sahibiz ve kendi kültürümüzü yaşayabiliyoruz. Eğitim konusunda da ilerlemiş bir ülke.

Bir yere alıştıktan sonra insan pek zorluk çekmiyor.

Umarım biraz bilgi verebilmişimdir.

Sevgi ve saygılarımla

yahate gidiyoruz, anneannelerini görmeye. Ne yazık ki onlar Türkiye'de yaşıyor, biz ise Almanya'da. İnsan çok üzülüyor tabii ki, ama ben Türkiye'de yaşamak istemezdim. Tabii ki kültürümüzü, denizimizi seviyorum, ama seyahat yemiyor. Hele o İstanbul'un trafiğini gördüğünde şaşakalıyor insan. Almanya'daki yaşam şartlarımızla Türkiye'deki yaşam şartları arasında büyük bir uçurum var. Almanya'da yaşamak daha rahat ve kolay Türkiye ile kıyaslandığında. Almanya'da halam, amcalarım, babaannelerim ve biz yaşıyoruz. Annem ve babam Türkiye'ye taşınmayı düşünüyorlar, abim ve benim mürüvvetimi gördükten ve bizi yuvalarımıza yerleştirdikten sonra.

Ben Herbert Grillo - Gesamtschule'ye gidiyorum, 10A sınıfındayım, derslerim-

değerli öğretmenlerimizden gördüğümüzden dolayı çok memnunum böyle-si değerli isimler ile ders görmemiz zaten bir ayrıcalık olduğundan, okulla ilgili başka herhangi bir özel beklentim yok. Ben lise olgunluk sınavımı bitirmek ve inşallah polis olmak istiyorum, bu benim en büyük dileğimdir.

Babam bizi genellikle yemeye çıkarıyor, hafta sonlarında bir şeyler içmeye de gidiyoruz, evimizde de değerli, rahat ve mantıklı zaman geçiriyoruz. Bazen sinemaya, bazen de bowlinge ya da mısafirlığe gidiyoruz. Çoğunlukla ani karar verdiğimizden dolayı nerde ve kimle zaman geçirdiğimiz önceden belli olmuyor. Benim adım Aylin Esra Yanbul, okuduğunuz için teşekkür ederim.

Mart 2015, Duisburg

Ahmet Zengin

Ailem 41 yıldır Almanya'da, Duisburg'da yaşamaktadır. Ben on beş yaşındayım. Abim ve ben Duisburg'da doğduk. Aramızda Almanca ve Türkçe konuşuyoruz, her yerde ve her zaman. Annemle hem Almanca hem de Türkçe konuşuyoruz. Babamla sırf Türkçe konuşuyoruz, çünkü Babamın Almanca'sı iyi değil.

Türkiye'de babaannem ile ve amcam ya da kuzenlerim ile görüşüyorum. Her iki yılda bir yaz tatilinde Türkiye'ye gidiyoruz ve üç hafta ya da daha fazla orada kalıyoruz. Türkiye'de en sevdiğim şey şehir merkezinde gezmek ve güneşte dışarıda kalmak. Türkiye'de beni en çok şaşırtan şey trafik. Kimse emniyet kemerini takmıyor ve herkes kırmızı lambada geçiyor. Almanya'da bizden başka anneannem ve dedem yaşıyor. Abim ve ben okullarımızı bitirip, bir iş sahibi olup, kendi evlerimize yerleşince, belki o zaman annem ve babam Türkiye'ye dönmeyi düşünür. Bundan önce emekli olmak isterler tabii ki.

Ben "Herbert Grillo - Gesamtschule" adlı bir ortaokulun 10. sınıfında öğrenciyim. Sınıfımda yirmi beş kişi var, Türkçe kursumda ise on üç öğrenci var. En sevdiğim okul arkadaşlarımdan ikisi Türk, ikisi Alman. Öğretmenimin en sevdiğim özelliği aslında iyi kalpli birisi olması. Sınıfımda Almanlar, bir Rus, Kürtler, Araplar var ve geri kalanların hepsi Türk. Okulumdaki güzel olan kurallar şunlar: Birisi konuşurken diğerlerinin dinlemesi gerektiği. Gecikince not edilmesi. Aslında her kural iyi. Mantıksız kurallar ise şunlar: sınıfta şapka giyme ve sakız çiğneme yasağı. Kantine ve okulun dışına açılan koridoru kullanma yasağı da saçma.

Okul eğitiminden beklentilerim şunlardır: derslerde gelişmek, sağlam bir eğitim almak ve öğrendiğim konuları başka yerlerde de değerlendirebilmek. Ama bazı öğretmenler bazı dersleri yeterince iyi anlatmıyorlar. Olumsuz olan başka bir şey de bazı öğretmenlerin davranışları, mesela bir öğrenci dersi rahatsız edince ona kızması iyi değil, çünkü çoğu zaman bu yüzden ders kaynıyor. Şu ana dek meslekler üzerinde çok düşünmedim ve sonra hangi mesleği yapmak istediğimi de henüz bilmiyorum. Önce liseyi bitirmek istiyorum.

Ben Duisburg'da yaşıyorum ve burası çok sıkıcı, hiçbir şey yok neredeyse. Ben Marxloh'da oturuyorum ve buralarda yerler çok pis, bazı çocuklar terbiye görmemiş. Yaşadığım kentte, okul dışında gittiğim yerler cami ve alışveriş merkezleridir. Bazen alışverişe çıkarım. Sosyal çevremi oluşturan arkadaşlarım Almanlar ve Türklerdir. İki dili de konuşuyorum, ama en çok Almanca konuşuyorum. Ben hiçbir etkinliğe katılmıyorum. Boş zamanlarımda bilgisayarda oyun oynuyorum ve ara sıra gezmeye çıkıyorum. Çevremde sokakların temiz olmamasını olumsuz buluyorum ve bazı çocukların davranış şekillerini beğenmiyorum. Bunun dışında olumsuz bulduğum bir şey yok. Göç kökenli olmayanlar hakkında pek olumlu ya da olumsuz bir yargım yok. Herkesin bir davranış şekli vardır ve bazılarının iyi değildir. Yaşadığım ülkedeki insanlar ve Türkiye'deki insanlar birbirine benzemiyor. Konuşmaları, giyim kuşamları ve alışkanlıkları farklı.

Diğer ülkelerde yaşayan gençlere herhangi bir mesajım veya önerim yok, aklıma bir şey gelmiyor. Ama yaşadıkları ülkenin ve çevrelerinin nasıl olduğunu veya olumlu ve olumsuz buldukları şeylerin neler olduğunu sormak isterdim.

Mart 2015, Duisburg

Fatma Polat

Merhaba!!!

Benim adım Fatma. Ben 13 yaşındayım. Doğma, büyüme iki kardeşimle birlikte İsveç'te- Stockholm'un Rinkeby semtinde oturuyoruz. Annemin ailesi hariç neredeyse bütün sülalem İsveç'te yaşıyor. Biz bu ülkede büyük ve mutlu aile olarak bir arada yaşıyoruz.

Genellikle evimizde Türkçe konuşuyoruz. Ama arkadaşlarım ve kuzenlerimle birlikte olunca İsveççe konuşuyoruz. Annem ve babam her sene Türkiye'ye gitmemize özen gösteriyorlar. Kendi vatanımızı, kültürümüzü ve dilimizi iyi öğrenmemiz için bunun gerekli olduğunu düşünüyorlar tabii bu da bizim çok hoşumuza gidiyor. Ben ve kardeşlerim Türkiye'yi çok ama çok seviyoruz. Bazen buraya geri dönmek çok zorumuza gidiyor. Fakat ailem buna mecbur olduğumuzu, İsveç'te sorumluluklarımız olduğunu söylüyorlar. Bende haklı olduklarını bildiğim için, seneye tekrar görüşmek üzere deyip akrabalar ve arkadaşlarımla vedalaşıyorum. Bazen ailemle Türkiye'ye kesin dönüş yapmak için sohbet ediyoruz. Ailem bunun şu anda imkânsız olduğunu ama bizim okuyup ta iyi birer meslek sahibi olursak, ileride neden olmasın diyorlar. Hayali bile çok güzel...

Ben altıncı sınıfa gidiyorum. Sınıfımda değişik ülkelerden gelen 24 öğrenciyiz. Öğretmenlerim ve arkadaşlarımla aram çok iyi. Ben bazen sınıfıma genel bakınca kocaman bir dünya görüyorum. Neredeyse her ülkeden bir kişi var. Polonya, Somali, Bulgaristan, Irak, İran, Tayland, Gambiya... Bazen kültür farklılığından problemler çıksa da bir şekilde halledip kaldığımız yerden devam ediyoruz. Ben okulumu ve derslerimi çok seviyorum ama bazı derslerin ileride ne işime yarayacağını düşünmekten kendimi alıkoyamıyorum. Annemin dediğine göre en ufak bilgi kırıntısı bile hayallerimi gerçekleştirmem için bir basamak olabileceğini söylüyor. Bende buna inanıyorum çünkü aileler ve öğretmenler hep bizim için doğruları söylerler.

Ben, dünyada en iyi yaşanacak yerin İsveç olduğunu düşünüyorum. İsveç, insan haklarını en iyi koruyan ve çalışanlara hak ettiğini veren bir ülke. Ben bu ülkenin başkentinde yaşıyorum. Babam bizi her fırsatta müzelerle, sinemaya ve yüzmeye götürüyor. Annem de sosyal ve kültürel yönden gelişmemiz için bizi hastane ve yaşlı bakım evlerine götürüyor. Onlara yardım etmek bizim çok hoşumuza gidiyor. Annem onların hayatlarını mevsimlere benzeterek hikaye gibi anlatıyor. Yaşlılığı kış mevsimine benzetiyor. Onlar zamanında çok çalışmışlar, şimdi köşelerine çekilmiş insanlar. Bu beni üzüyor ama dünyanın kanunu buymuş. İleride, her fırsatta hastaları ve yaşlıları ziyaret edeceğim ve herkesin bunu yapması için çalışacağım.

Ben basketbol oynamayı çok seviyorum. Güzel havalarda ailecek top oynamaya açık hava sahalarına gidiyoruz. Aslında boş zamanım hiç olmuyor gibi çünkü yapacak bir şeyler mutlaka buluyorum ya da aksattığım görevlerimi annem hatırlatıyor, bende yapmak zorunda kalıyorum.

Benim yaşadığım semt, ailemin dediğine göre İsveç'in en güzel yeriymiş. Fakat burada yaşayan birçok insan böyle düşün-

müyor. Çok fazla insan savaştan, baskının çok olduğu ülkelerden veya insan haklarının olmadığı yerlerden gelmiş. Sorunları bilek gücüyle çözebileceklerine inanıyorlar, bu da her an kavga çıkabileceğinin habercisi. Ailemin bana öğrettiği, insanların asla renklerine, dinlerine veya ırklarına göre ayırt edilmeyeceği. Dünyanın hepimize ait olduğunu düşünüyorum. Fakat ülkeleri yöneten insanlar benim gibi düşünmüyor. Ben insanların eğitimle düzelebileceğine inanıyorum. Kim bilir belki gelecekte dünya daha güzel yaşanır bir yer olur. Ben de o zaman aynı yerde oturuyor olurum. Belki de şimdiki okulumda öğretmen olarak çalışıyor olurum.

Hoşça kalın!!!

Kaynak: www.visitstockholm.com

Ela Salihoğlu

Ben Ela, Farnham adında Surrey bölgesinin küçük bir kasabasında erkek kardeşim Deniz, annem Şebnem ve babam Mehmet Salihoğlu ile birlikte yaşıyoruz. Ben 12, Deniz ise 10 yaşında. Guildford'ta Tornead kız okulunda 7. Sınıftayım. Okul ve derslerim dışında her hafta yüzme, tenis ve jimnastik yapıyorum. Cumartesi günü Türk Okulunda Türkçe ve matematik öğreniyorum.

Yaz tatillerimi ailem ile birlikte genelde Türkiyede geçiriyoruz. Orada en çok kuzenlerim ile Birlikte gittiğimiz tatillerden zevk alıyorum. Birlikte denize girip, sohbet ederek çok güzel zaman geçiriyoruz eğer Türk okuluna gitmeseydim belki de kuzenlerim ile iletişimim bu kadar rahat olamayacaktı.

İngiltere'de yaşadığım için mutluyum ama ailem belki de birgün Türkiye de yaşamamız mümkün olduğunu söyleyince hem seviniyor hem üzülüyorum. Çünkü buradaki arkadaşlarımı ve Evimi çok özlerim. Ama annemler, teyzemler ve dayımlar ile birlikte olmak ta çok güzel olur diye düşünüyorum.

İngiltere'de ki okullar Türkiye'ye göre daha iyi, geçen yıl kuzenlerimin okulunda 3 gün geçirdim Ve oradaki çocuklar çok gürlütlüydü okulun içinde merdivenlerde koşuyorlardı derslerde öğretmenlerini dinliyorlardı ama yine de orada öğrenci olmak istemediğimi düşündüm.

Türkiye de Trafik te arabalar kırmızı ışık ta bile geçip sürekli korna basıyorlar yayaalara kimse yol vermiyor bu nedenlerde Türkiye'de yaşamak isteğimi azaltıyor. Sanırım İngiltere de eğer yazları hava daha sıcak olsaydı annemler bile burada kalmak isterlerdi.

Annem ve babam Türk olmasına rağmen İngilizce Konuşurken kendimi daha iyi anlatığımı hissediyorum bu da sanırım, Burada doğduğum için, okulda, evin

dışında İngilizce Konuştuğum için olabilir O Yüzden ailem onlarla Konuşurken Türkçe konuşmamı istiyorlar.

İNGİLTERE ve diğer Türkiye dışında yaşayan arkadaşlarıma Söylemek istediğim şey eğer varsa çevrelerindeki Türk okullarına gitsinler ve evlerinde Türkçe konuşup Türkçe kitaplar okusunlar o zaman Türkiye ye gittiklerinde veya akrabalarıyla rahat iletişim kurabilirler.

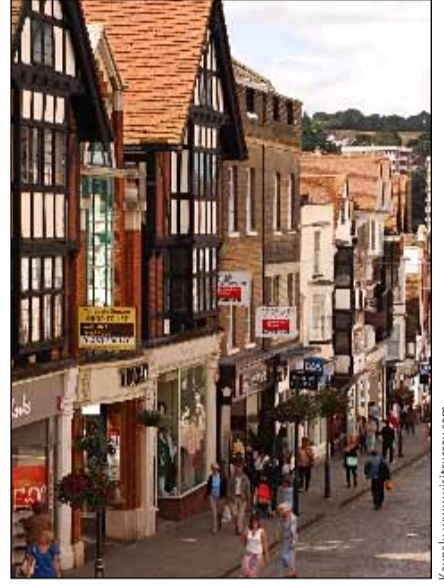

Aysel Turaçlı

Ben Aysel 10 yaşındayım. İngiltere'nin çok güzel bir yeri olan Guildford'da yaşıyorum. 13 yaşında bir abim var. İkimizde Türkiye'de doğduk. Benim doğduğum sene İngiltere'ye gelmişiz.. Babam daha önce bu ülkede yaşamaya başlamış. Evde anne ve babamla Türkçe abimle bazen Türkçe bazen İngilizce konuşuyoruz. Dışarda arkadaşlarımla İngilizce konuşuyoruz. Türkiye'ye her sene yaz tatili için gidiyoruz ve aile büyüklerimizle Anneannem, dedem, teyzelerim, dayılarım, amcam, halam, babannem, kuzenlerim ve arkadaşlarımla çok güzel zaman geçiriyoruz. Türkiyede aile ilişkileri çok güzel. denizi, havası, tarihi yerleri, camileri tabii ki en önemlisi tereddüt etmeden yediğimiz yemekleri benim için çok önemli. Bu ülkede hiç bir akrabamız yok. Sadece 4 kişilik ailemiz var. Bu nedenden dolayı bizim eğitim durumumuza göre annemler Türkiye'ye dönmeyi düşünüyor, Çünkü onlar bizim eğitimimiz için bu ülkeye gelmişler.

Ben Guildford'da Holly Trinity School'a gidiyorum. 6.ci sınıftayım. Sınıfımızda 20 öğrenci var. Okulumuzun öğretmenleri çok yardımsever ve çok iyiler. İstediklerimiz her şeyi rahat olarak sorabiliyoruz. Onlarla ve arkadaşlarımla ilişkilerim çok iyi. Sınıfımızda bir çok değişik ülkeden gelen arkadaşlarımız var. İranlı, Hindistanlı, Çinli, Arabistanlı, Pakistanlı, İspanyol, Alman. En çok Neya, Aisa, Morgan, Yashar, Ela, Suzanne ve Saedle iyi arkadaşım onlarla daha fazla zaman geçiriyorum. Okulumuz pilot okullardan biri. Bütün çalışmalarını okulda yapıyoruz. Eve ödev vermiyorlar. İyi gibi görünsede ne yaptığımızı ailemiz takip edemiyor. Okulumu çok seviyorum. Sabah 8.45 de başlıyor ve 15.15 de bitiyor. Okulumuzun kuralları çok güzel, oyun zamanlarında öğretmenler bizimle bahçede bekliyor. Yemeklerimizi sadece öğlen tatilinde yemekhanede yiyebiliriz. Büyük bir sorun, beden derslerinde üstümüzü giyinirken arkadaşlarımızın dikkat etmedikleri. Yabancı çocuklar bizim kadar her şeyi dikkat etmiyorlar. Her konuda çok rahatlar. Eğitim bizim geleceğimizi hazırlayacağı için çok dikkat etmemiz gerekiyor. Ben doctor olmayı ve Türkiye'de çalışmayı çok istiyorum. Bunun içinde çok çalışıyorum. Bu ülkede istediğiniz meslek için önceden program yapabilirsiniz ve ona göre çalışabilirsiniz. Türkiye'de çok farklıymış. Orada sadece bir sınavla belli oluyormuş.

İngilterenin beğendiğim ve beğenmediğim yönleri var beğendiğim yönleri çok sessiz bir ülke. Trafik kuralları çok

Kaynak: www.visitsurrey.com

iyi, hiç araba düdüğü duymassınız. gittiğiniz her yerde insanlar sıralarını bekler ve birbirlerine selam verirler. Tanımasanızda yolda yanınızdan geçen insan selam verir. Her türlü sporu yapabilirsiniz. Üzücü yönleri ise komsular birbirini tanımazlar. Aile büyüklerini ziyaret etmezler, Anneanneler ve babanneler benim anneannem gibi torunlarına bakmıyorlar. Misafir sevmiyorlar, akrabaları ölünce hiç üzülüyorlar içki içip eğleniyorlar, çok yaşlı anne ve babalarına bakmıyorlar. Yemek kültürü çok zayıf. Benim arkadaşlarım aksam ailece yemek yemezler, herkes tabağını alıp koltukda yiyor. Taze yemek yapmazlar genellikle buzluk yemekleri yerler. Bizim gibi büyüklerinin ellerini öpmezler ve küçükler bile büyükleri ismiyle çağırırlar. Çarşılar aksam 5 de kapanır oda hiç güzel değil. İngiltere'ninde Türkiye gibi bir çok değişik güzel yerleri var. Guildford çok eski tarihi bir şehir, çok güzel bir kalesi var. Binalar eski ama boyanmış. Hep okumuş zengin insanlar yaşıyor. Bu bölgenin dışında Reading, Alderhot, Londra, Portsmouth, Britain, Kingston, Wokingham gibi bir çok yerlerini gezdim. Bir çok müze ve tarihi yerlerini gördüm.

Sosyal çevremi oluşturan arkadaşlarımla genellikle İngilizce konuşuyoruz. Eğer Türkiye'den yeni gelen arkadaşım varsa Türkçe konuşuyoruz. Ben spor olarak Buz pateni, Tenis ve yüzme yapıyorum ve ayrıca piyano dersi alıyorum. Boş zamanlarımda Türkçe ve İngilizce hikayeler okuyorum Türkçe günlük yazıyorum. Türkçe filmler izliyorum.

Bizim gibi başka ülkede doğup büyüyen ve yaşayan arkadaşlarımızı önemim önce kendi aileleriyle ve kendileriyle gurur duymaları, eğer bizim Türk kurallarında varsa ve diğer insanlar dalga geçiriyorlarsa kabul etmesinler. Örnek ilk zamanlar benim beslenmemle dalga geçiriyorlardı ve ben aldırmadım şimdi kendileri ben den istiyor. Çünkü bizim kültürümüz ve Ülkemiz her yerden çok güzel. Arkadaşlarımız mutlaka Türkçe ve Türk kültürünü öğrensinler çok önemli. Türkiyede ki bütün akrabalarını tanısinlar. Eğer öğrenmezler Türkiye'de akrabalarıyla anlaşamazlar ve Türkiye'yi tanıyamazlar.

Bende başka ülkelerde yaşayan arkadaşlarımdan orada yaşarken çevrelerinden ve buldukları ülkeden nasil etkilendiklerini öğrenmek isterim. Ben bu ülkede yaşarken Türkiye'yi kendi ülkemi, daha çok seviyorum.

Buradan bütün Türk arkadaşlarıma selam ve sevgilerimi gönderiyorum.

Elif Akın

1 - Ailem yaklaşık 36 yıldır Fransada yaşıyor. 18 yaşındayım. Kardeşim 12 yaşında ve ikimizde Fransa doğumluyuz. Konuştuğumuz diller ise, Fransızca, Türkçe ve arada, geliştirmek için İngilizce. Genelde Fransızca ile Türkçenin bir karışımını konuşuruz.

Annemde babamda hem fransızca'yı hem türkceyi iyi biliyorlar, bu yüzden iki dili de kolaylıkla kullanabiliyoruz.

Türkiyede genellikle annemin akrabalarıyla görüşüyorum, babamın akrabaları ise genellikle Fransa'da ve Almanya'da oldukları için. Türkiye'ye iki yılda bir gitmeyi deniyoruz fakat bazen üç yıl geçiyor. Türkiye'de en sevdiğim şey insanların davranışları, yaşam tarzı çok ilginç, sanki sadece oraya gidince yaşıyor gibi insan. Belkide oraya gitmek bizim için tatil olduğundandır.

Fransa'da dedemler, halamlar, ve amcam oturuyor.

Ailem şu an Türkiye'ye tekrar dönme-yi düşünmüyor fakat benim aklımdan geçmiyor değil.

2 - Lise sona gidiyorum. Sınıfımda 30 öğrenciyiz.

En sevdiğim arkadaşlarım sınıfımda değiller, çoğunlukla türk kökenliler ama Fransız, Portekiz, ve Arap arkadaşlarım da var. Öğretmenlerde en sevdiğim özellik, dersten çıktığımda öğrendiğimi fark ettirmesidir ve emeğimin boşa gitmemiş olduğunu hissettirmeleridir. Sınıfımda başka ülkeden öğrenci yoktur.

Okulda herkese eşit davranılacak diye imaj vermek güzeldir fakat bence haksızlıklar var yinede. Sürekli çocukmuş gibi davranmalarını anlayabiliyorum, her öğrenci aynı olmuyor ama bazen bunaltıcı ve mantıksız oluyor, üniversiteye gitmeye hazırlanıyoruz ve öğretmenlerden bize ilk okuldaki gibi davrananlar var hala.

Benim bir eğitmenenden beklentim; bana, en kısa zamanda en gerekli kullanabileceğim bilgiyi öğrenmemde yol gösterici ve yardımcı olabilmesidir. Öğrendiğimi de fark etmek. Fakat öğretmen ile öğrencinin arasındaki bağ, ilişkide bence önemli, güven olmalı mesela. Sınırların belli olması şart tabii, arkadaş değiliz sonuçta, öğretmenler bizi amacımıza ulaştırmak için burdalar. Unutmayalım ki onlarda bizim gibi insanlar ama her şeyden önce. Bazı öğretmenlere rasladım ki o kadar iyi, merhametli ve anlayışlılarki, onları tanıdıkça dahada okuyasım geliyor.

Mesleğime daha karar vermedim, fakat isterim ki hem Türkiye'ye hem de Fransa'ya yararı olsun. İkisini temsil etmek gibi bir şey. Çünkü beni ben yapan bu iki kültür sonuçta. Ama sanırım dil branş olabilir...

3 - Fransa'da, Haute-Normandie Bölgesi'nde yaşıyorum. Sanırım en önemli özellikleri inekler ve süt ürünleri olabilir...

Arkadaşlarımla kütüphaneye sık gideriz. Alışveriş merkezlerine gideriz. Ailemle ise göl kenarına gidip resim çekmeyi severim.

Arkadaşlarım genelde türk ama grup halinde olduğumuz için fransızca'yı tercih ediyoruz herkes anlasın diye, çünkü bir kaç yabancı olabilir aramızda.

İki yıl Louviers şehrinin belediye gençler ekibinde yer aldım ama beni sık sık ararlar bazı projelere yardım edip katılmam için. Toplantılara giderim mesela, babam bir aralar politikada aktif biriydi, ilk başlarda o götürdü ama artık kendim gidiyorum, yeni insanlarla tanışıyorum ve tekrar çağırıyorlar. Ayrıca lisede dans bölümündeyim. Dans sınıfımız var, haftada 8 saate kadar dansa gidiyorum, bazen stajlar oluyor, iki veya üç günlük, onlarda katılıyorum. Gösterilerde gideriz, bazen biz yer alırız, bazen seyretmeye. Genelleme haftada 1 gösteri oluyor diyebilirim, bazen hafta içi 2 akşam dışarda oluyoruz o zamanlar.

Boş zamanlarım resim çekmekle geçiyor. Çok severim fotoğrafçılığı ama sonar resimleri çalışmak, çekmek kadar zevkli olmayabiliyor. Vakit buldukçada kitap okumaya çalışıyorum ama bazen zor oluyor derslerden dolayı.

4 - Türklerin davranışlarında sıcak kanlılık buluyorum, bence çok samimi bir millet. Fransızlarla karşılaştırma yaparsak, bende bu özellik dahada ortaya çıkıyor. Fransızlar sınırları belli ediyorlar. Tabii iyi ve kötü yanları oluyor bu özelliğin. Sonuçta hepimiz insanız ve her millette iyi insanlar ve kötü insanlar olabilir, genellememek lazım diye düşünüyorum.

5 - Ben sürekli bir sorunla karşılaşmıştım, ve bence çoğu gurbetçiler yaşamışlardır, özellikle yurt dışında doğan türkler. Okulda fransız olduğumuzu söylememizi isterler hep fakat ailemiz ve kendimiz hep türk olarak sayarız. Ama bence bu konuyu dert etmemek lazım. Biz aynı zamanda fransız ve türk olarak sayabilmeyiz kendimizi çünkü şöyle bir gerçekte var, ne tam olarak fransız, ne de türk. İkisinin ortasını bulmamız lazım ve gençler için bence bu sorun olmamalı, tam aksine, bir şans olmalı. Tabii kültürünü yaşayabilmekte ayrı bir konu ama kim olduğumuzu ve nerden geldiğimizi unutmamamız lazım. Bu herangi bir ülkeye saygısızlık etmek gibi veya bir kültürden vazgeçmek söz konusu değildir bence.

Yasemin Sayın

Merhaba, benim adım Yasemin Sayın, 2003 yılında ailemle Kanada'ya yerleştik.

2002 Ağustos ayında İstanbul'da doğdum ve 12 yaşındayım. Ailemin tek çocuğuyum. Evimizde ve Türk arkadaşlarımla kesinlikle Türkçe konuşuyorum. Yurtdışında yaşamam nedeniyle anadilimi unutmamam benim için çok önemli. Türkçe hariç İngilizce ile Fransızca'yı anadilim gibi konuşabiliyorum ve İspanyolca ile İtalyanca'yı da öğreniyorum.

Annemle babam hariç diğer bütün akrabalarım Türkiye'de yaşıyor. Her yıl yaz tatilimin tümünü Türkiye'de akrabalarımla geçiriyorum. Türkiye'de olmadıkça da yakınlarımla düzenli iletişime giriyorum. Türk kültürünü, örf adetlerimizi, insanımızın cana yakınlığını, aslında, Türkiye ile ilgili aklımıza gelebilecek herşeyi çok seviyorum.

Lycée Francais de Toronto adlı okulda 7. sınıf öğrencisiyim. Sınıfımda 14 kişiyiz ve sınıfta öğrenci sayımızın az olmasının eğitim kalitemizi olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum. Okulundan ve verdikleri eğitimden çok memnunuz. Gelecekle ilgili hedeflerime ulaşmam için çok iyi bir zemin hazırladıklarına eminim. Özellikle öğretmenlerim konulara çok hakimler. Ayrıca okulumuzun eğitim sistemi kitap okumayı alışkanlık haline getirtiyor ve bu benim çok hoşuma gidiyor. İki yıldır bu okulda okuyorum ama, eski okulumdan arkadaşlarımla ilişkilerime devam ediyorum ve şimdiki okulumda da çok sevdiğim birçok arkadaşım var. Boş zamanlarımız elimizden geldiğince birlikte geçirmeye özen gösteriyoruz. En yakın arkadaşlarım Emma, Alexandra, Talla, Abdel, Erica, Izabella ve Sasha. Arkadaşlarımla ya evlerde ya da yanımızda bir yetişkin eşliğinde sinema, restoran ve çeşitli aktivitelerde geçiriyoruz.

Okul harici piyano dalında The Royal Conservatory of Music'in 8. sınıfına devam ediyorum ve 4. sınıfsınavlarında Kanada genelinde %2'ye girdim ve ayrıca okulda yan flüt çalıyorum. Spor dalında ise Karate'de siyah kuşak, 1. Dan sahibiyim ve yüzme ile voleybola da devam ediyorum. Annemle babamın yoğun dernek çalışmalarını nedeniyle küçüklüğümde beri bütün toplum faaliyetlerinde bulunmaktayım.

İleride Harvard gibi bir üniversiteye girmeyi ve çift ana bilim dalında (double major) uzmanlaşmayı hedefliyorum. Branş olarak Uzay Bilimi ve Müziği seçeceğim. Boş zamanımı aktivitelerimle, bolca kitap okuyarak ve arkadaşlarımla geçiriyorum.

Ben Kanada'nın en bilinen şehirlerinden Toronto'da yaşıyorum. Benim görüşüme göre buranın en büyük özelliği çeşitli ülkelerden insanların yaşaması ve göçmen olarak hiçbir şekilde ayrımcılık hissetmemeleri. Bu şehirde farklı ülkelerden insanlar birbirleriyle kültürlerini, örf ve adet-

lerini paylaşabiliyorlar ve böylece birbirlerini daha iyi tanıyıp daha iyi anlaşıyorlar. Tüm Kanada genelinde konulan kurallara herkesin saygı gösterip uyması hayatımızı kolaylaştırıyor. Özellikle çevre planlamasının özrürlü insanların evleri dışında hayatlarını kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesi çok hoşuma gidiyor.

Benim gözümde göçmen olmayanlar ve Türkler'in arasındaki farklar; bizler kadar cana yakın değiller, bireyseller ve benim yaşıtılarımın genel kültürleri yeterli değil.

Yurtdışında yaşayan Türk çocuklarına önerilerim; kesinlikle ana dillerini, örf adetlerini, kültürlerini ve tarihlerini, en önemlisi Türk olduklarını unutmamaları, yani asimile olmayıp, buldukları topluma entegre olmaları.

En içten sevgilerimle,

Kaynak: Atilla Soyulu

Doruk Akkiprik

Merhaba, ben Doruk Akkiprik. 2010 yılından bu yana ailemle birlikte Kanada'da yaşıyoruz. Şu anda 12 yaşındayım ve Toronto'ya taşındığımızda 7 yaşında, ilkokul 1. sınıf öğrencisiydim. Ben Türkiye'de doğdum ve ailemin tek çocuğuyum. Ailemle her zaman Türkçe konuşuyorum.

Anavatanım Türkiye ile bağımlı hiç bir zaman koparmadım. Çekirdek ailem dışında tüm ailem Türkiye'de yaşıyor. Ailem dışında eski arkadaşlarımla da görüşmeye devam ediyorum. Her yaz tatilinde Kanada'daki okulum kapanır kapanmaz ailemle birlikte Türkiye'ye giderek yaklaşık 2 ay vaktimizi orada geçiriyoruz. Türkiye'de en çok havanın sıcak olmasını, denize girmeyi ve geç saatlere kadar dış mekanlarda vakit geçirebilmeyi seviyorum.

Kanada da annem ve babam dışında hiç akrabam yok. Ailem ben üniversite eğitimimi tamamladığımda Türkiye'ye dönmek istiyor. Ben ise mesleğime göre karar vermek istiyorum.

Şu anda Bayview Middle School Grade 6 öğrencisiyim. Sınıfımda 28 kişiyiz. Okuldaki öğretmenlerimin hepsini, özellikle Matematik öğretmenimi çok seviyorum. Öğretmenlerim bize karşı her zaman arkadaş gibi davranıyorlar. Ayrıca öğretmenlerimin en çok sevdiğim yanı eğlenceli olmaları. Sınıf arkadaşlarımla arasında Çin ve Tayvan'dan gelenler çoğunlukta. Bunun dışında Kore, Romanya, Japonya, İrlanda, Amerika, Meksika ve İran'dan gelen arkadaşlarım var. Okulda en sevdiğim arkadaşlarım Danny, Sam ve Vallen. İlk kez bu yıl okulda bir Türk arkadaşım da var. Bazen onunla Türkçe konuşmak çok eğlenceli olabiliyor. Okul dışında Efe, Tony ve Mete en sevdiğim arkadaşlarım.

DÜNYA
GENEL
ÖĞRE
MEKTÜ

Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kibar davranmak zorunda olmaları ve okulun Bully'e (şiddete) karşı olması güzel bulduğum kurallar, ancak kar topu oyununun yasak olmasından hoşlanmıyorum. İleride iyi bir Üniversiteye girebilmeyi hedefliyorum, okulumun bana bu konuda rehberlik etmesini bekliyorum. Kanada'daki eğitim sisteminin bana kazandırdığı okuma alışkanlığı ve araştırma yapma yeteneğinin en büyük kazançlarım olduğunu düşünüyorum. Ayrıca öğretmenlerimiz bize sürekli çok yönlü düşünmeyi öğretiyorlar. Kanada da derslerde başarılı olmanın yanı sıra aktif bir sosyal hayatın özendirilmesini de çok olumlu buluyorum.

Çocuklara aşırı baskı yapılmasının doğru olmadığını düşünüyorum. Henüz kesin karar vermemekle birlikte ileride politika yada ekonomi eğitimi almak istiyorum.

Toronto'yu Kanada'nın en büyük

kenti olduğu için seçtik. Kanada'nın ve Toronto'nun çok kültürlü olması benim için en önemli özelliği. Burada çok farklı yerlerden, farklı kültürlere sahip insanlarla tanışmak ve arkadaş olabilmek mümkün. Ayrıca pekçok farklı ülke mutfağına ait güzel restoranlara gidebiliyoruz. Burada alışveriş merkezlerine, sinema ve tiyatrolara, doğal parklara ve pekçok kış sporları merkezlerine kolayca ulaşabiliyoruz. Yüzmeyi, buz pateni ve kayağı çok seviyorum. Ayrıca bu yıl snowboard öğrenmeye başladım. Ayrıca burada resmi dil olması nedeniyle İngilizce dışında Fransızca öğrenme imkanının da bulunması bence çok olumlu.

Kanada genel olarak göçmen ağırlıklı bir ülke olduğu için etrafımdaki büyük çoğunluk bizim gibi göç kökenli insanlardan oluşuyor. Bu nedenle birbirimizi anlamakta zorlanmıyoruz. Türkiye'deki insanlarla buradaki insanlar arasındaki en büyük fark, Kanada'da yaşayanların farklılıkları daha kolay kabul etmesini düşünüyorum. Diğer açılardan pekçok şey benzer.

Diğer ülkelerde yaşayan göçmen çocuklara önerim; asla ırkçılık yapmamaları ve herkesi olduğu gibi kabul etmeleri. Bunun yanında yaşadıkları ülkeye uyum sağlarken, Türk kültürünü gururla taşıyarak korumalarıdır.

Tüm çocuklara güzel bir gelecek diliyorum. Sevdiğimle...

Museum Jan Cunen | Kaynak: Collectie Stadsarchief Oss

Manolya Özkıyıkçı

Merhabalar. Benim adım Manolya ve 17 yaşındayım.

Annem 11 yaşında iken dedem Hollanda'da iş bulduğu için buraya yerleşmişler ailece, şu an tam olarak 35 yıldır Hollanda'da yaşıyor ailem. Babam buraya 18 yaşında annem ile Türkiye'de tanışıp evlendikten sonra gelmiş.

Ben kendim 17 yaşındayım, 26 yaşında bir abim ve 8 yaşında bir kız kardeşim var. Biz hepimiz Hollanda'nın Oss şehrinde doğduk ve büyüdük. Aramızda konuşurken genelde Flemenkçe ve Türkçe bir arada kullanıyoruz. Hollandalıların yanında genelde sadece Flemenkçe konuşuyoruz ve Flemenkçeyi bilmeyen aile fertlerimizin (Türkiye de ki ailemiz) yanında genellekle sadece Türkçe konuşuyoruz. Anne ve babamız her iki dilede sahip oldukları için onlarla konuşurken her iki dili kullanıyoruz.

Türkiye ile ilişkilerimiz çok sıkı. Orda ki ailemle bağımız fazlasıyla iyi ve bunun yüzünden her yaz Türkiye'ye gidiyoruz. Ailesi orda olduğu için babam her kışta geliyor aslen geldiğimiz Gaziantep'e. Kimi kışlar babam ile birlikte bende gidiyorum. Ailemiz orda çok büyük olduğu için ve her bir halam, amcam ve kuzenlerimle çok sıkı bir bağım olduğu için her defa zevk ile gidiyorum.

Türkiyede tuhafıma giden bir çok şey var. Öncelikle bunlardan biri eğitim sistemi. Öğrencilere sınava girmek için sadece iki şans veriliyor ve bu yüzden çok öğrenci ya okuyamıyor yada istediği mesleği yapamıyor. Ondan sonra tuhafıma giden şey ise, genelde fakirlerin veya tanışları olmayanın Türkiye'de çoğu konuda bir çok zararı oluyor. Sağlık gibi önemli meselelerde bile.

Hollandada Oss şehrinde yaşıyoruz. Burda da büyük ve aile bağımızın güçlü olduğu bir ailem var. Burda olanlar anemim ailesi. Baba tarafından Hollanda da yaşayan kimse yok. Ailem Türkiye ye kesin dönüşü düşünmüyor. Her ne kadar orda olan ailemizi özleselerde burda yaşam şartlarının daha kolay ve daha iyi olduğunu düşünüyorlar.

Şu an Mondriaancollege okulunda Havo seviyesinde lise 4'e gidiyorum. Bundan sonra bir senem daha var ve ondan sonra HBO (Yüksek Meslek Eğitimi) yapacağım. Sınıfımda 30 kişiye yakın öğrenci var. Sınıfımda genellekle Hollandalı var. Yabancı olarak biz 3 Türküz ve bir Faslı. Okulda en iyi tanıştığım arkadaşım Hilal. Öğretmenimin en sevdiğim özelliği ise, gösterdiği yakınlık. Bizlere karşı olan sevgisini çok belli ediyor ve bu çok hoşuma gidiyor. Okulumda en çok sevdiğim kural ise, kim olursa olsun herkes birbirine karşı hoşgörülü olmak zorunda ve olmadığı zaman cezalandırılıyor. Mantıksız bulduğum kural şu an aslında aklıma gelmiyor.

Eğitimden beklediğim, öğretmenlerin bizlere yeni bir şeyler öğretip ileriki hayatımız hakkında adım atarken bize yardımcı olmaları. En önemli bulduğum şey ise, kimsenin maddi durumuna bakılmadan herkezin eğitim konusunda şanslarının aynı seviyede olması. Hangi mesleği yapacağım hakkında fazla bir fikrim yok. Bir ihtimal Almanca öğretmenliği.

Benim için Hollandanın en önemli özel-

liği, ülkesinde ki insanlara çok iyi bakması. Her ne olursa olsun bu ülkede karnın doyar ve ülkenin biz yabancılara katkısı çok var. Büyük bir ihtimal Hollanda küçük bir ülke olduğu için ülkesine bakması daha kolay olması gerek ve belkide bu yüzden bu fazlasıyla iyi bir şekilde oluyor.

Arkadaşlarıma genelde dışarı çıktığımda çarşıya veya bir cafeye gidiyorum. Etrafımda ki arkadaşlarım genellekle Türk, bu yüzden Türkçe ve Flemenkçe karışık konuşuyoruz. Boş zamanımızda genellekle ailemle vakit geçiririm ve kitap okurum.

Hollandalıların çoğu çok anlayışlı insanlar. Anlaşması kolay oluyor genelde. Fakat Hollandada herkes kendi sorumluluklarıyla uğraşır ve biz Türkler genelde birbirimizi çok düşünen ve kollayan insanlarız. En büyük farkları bu ve soğuk kanlı olmaları. Türkler olaylara genellekle daha duygusal yaklaşırken onlar çok soğuk kanlı kalıp duygularını katmadan hareket edebiliyorlar.

Diğer ülkelerde ki göçmen arkadaşlarıma söylemek istediğim şu ki, her zaman kabul ettiğimiz için bu ülkelere minnettar olun fakat geldiğiniz toprakları es geçmeyin. Biz gelecek nesiller çifte vatandaşlar olarak iki ülkenin ortasını bulmalıyız.

Simge Demirtaş

1. Kendiniz ve aileniz hakkında genel bilgiler:

- Kaç yaşındasınız? 13 yaşındayım

- Nerede doğdunuz?

Hohenems, Avusturya

- Aileniz kaç yıldır Avusturya'da yaşıyor?

Annem 35 yıldır burada yaşıyor,

Babamda 12 yaşında buraya gelmiş.

- Kaç kardeşsiniz? 3 kardeşiz

- Kardeşleriniz nerede doğdular?

Avusturya'da

- Kardeşlerinizle evde hangi dili konuşuyorsunuz?

Türkçe, bazende Almanca

- Anne-babanızla hangi dilde konuşuyorsunuz?

Türkçe konuşuyoruz

- Aranızda konuşurken anlaşmazlıklar oluyor mu?

Hayır olmuyor

- Türkiye'den kimlerle görüşüyorsunuz?

Halalarım ve kuzenlerimle

- Türkiye'ye her yıl gidiyor musunuz?

Hayır gitmiyoruz

- Türkiye'de sevdiğiniz şeyler neler?

Yemek

- Türkiye'de size neler şaşırtıcı ya da ilginç geliyor?

Kırmızı ışık'ta durmuyorlar

- Yaşadığınız ülkede akrabalarınız var mı? Evet, yaşıyor

- Aileniz Türkiye'ye dönmeyi düşünüyor mu? Neden?

Hayır, düşünmüyorlar

2. Eğitiminiz hakkında bilgi ve izlenimler:

- Hangi okula gidiyorsunuz

Orta okula gidiyorum

- Sınıfınızdaki öğrenci sayısı kaç? 23

Öğretmen ve öğrenci arkadaşlarınızla ilişkileriniz:

- Arkadaşlarınız kimler?

Samanta, İpek, Nilay

- En çok hangi dersi seviyorsunuz? Neden?

İngilizce, çünkü çok iyiyim

- Hangi dersin öğretmenini seviyorsunuz?

İngilizcenin

- Öğretmeninizin en sevdiğiniz özelliği ne?

Hiç bize kızmıyor

- Sınıfınızda hangi ülkelerden öğrenciler bulunuyor?

Sırbistan, Türk

Okulunuz hakkındaki düşünceleriniz:

- Okulunuzda neler hoşunuza gidiyor?

Spor salonu

- Okulunuzda neler hoşunuza gitmiyor?

Hiç birşey

- Okuldaki başarı durumunuz nasıl?

İyi

- Hangi mesleği öğrenmek istiyorsunuz?

Şimdilik bilmiyorum

- Üniversiteye gitmek istiyor musunuz?

Evet

- Eğer üniversiteye devam edecek olursanız, hangi alanda öğrenim görmek istersiniz?

Şimdilik bilmiyorum

3. Bulduğunuz kent/ülke hakkında genel bilgiler ve sosyal çevre hakkındaki izlenimleriniz:

- Hangi ülkede yaşıyorsunuz?

Hohenems, Avusturya

- Sizin için kentin/ülkenin en önemli özellikleri nedir?

Alışveriş yerleri

- Yaşadığınız kentte okul dışında nerele-

re gidiyorsunuz?

Messepark'a

- Ailenizle arkadaşlarınızla nerelere gidiyorsunuz?

Alışveriş

- Arkadaşlarınızla nerelere gidiyorsunuz?

Messepark'a

- Arkadaşlarınız hangi ülkelerden geliyor?

Sırbistan

- Arkadaşlarınızla en çok hangi dili konuşuyorsunuz?

Almanca

- Spor yapıyor musunuz? Hangi sporlar hoşunuza gidiyor?

Evet yapıyorum, Handball

- Hangi müzikleri dinliyorsunuz?

Rap'leri dinliyorum

- Enstrüman kullanıyor musunuz?

Hayır

- Hangi sanatçılar hoşunuza gidiyor?

Murat Boz, Tarkan, Bushido, Shindy

- Resim yapıyor musunuz?

Okulda yapıyorum

- Boş zamanlarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Geziyorum

- Bulduğunuz çevrede en çok neleri beğeniyorsunuz?

Bilmiyorum

4. Size göre Avusturya'da yaşayan Türk aileleriyle Türkiye'de yaşayan aileler arasındaki farklılıklar nelerdir? Birkaç tanesini yazınız.

Türkiye'de aileler akşamları çok gezmeye gidiyorlar. Avusturya'da aileler hep evlerde toplanıyorlar.

5. Size göre Avusturya'da yaşayan aileler ile Türkiye'de yaşayan aileler arasındaki benzerlikler nelerdir?

Her iki ülkede de merhametli ve yardımsever insanlar var. Türkiye'de ayrıca çok hırsız da var.

6. Diğer ülkelerde yaşayan Türkiyeli göçmen çocuklarına iletmeyi istediğiniz, dileğiniz şeyler nelerdir? Onlara sormak istediğiniz bir şey var mı?

Kötü yollara düşmesinler. Çalışkan olsunlar. Okullarını ihmal etmesinler.

Çeviri: PoliTeknik

Prof. Dr. Hans-Peter Schmidtke

İspanyollar Geliyor!

Biraz Tarih Bilgisi

1936'dan 1939'a kadar İspanya'da korkunç bir iç savaş yaşandı ve bu iç savaştan sonraları diktatör olan General Francisco Franco zaferle çıktı. Öldüğü 20 Kasım 1975'e kadar Franco'nun faşist rejimi ülkeyi demir yumrukla yönetti. Birçok İspanyol önce Fransa'ya kaçtı. 2. Dünya Savaşı'nın akabinde ve 1960'lı yıllardan itibaren Almanya artan refah düzeyiyle kaçanların hedefi oldu, İspanya ile imzalanan işgücü anlaşmasıyla birlikte Almanya'ya gelen İspanyol vatandaşlarının sayısı olağanüstü arttı. Alman iş piyasasının sunduğu iş olanakları ülkelerindeki feci ekonomik ve siyasi koşullardan kurtulmaları için mükemmel bir olanak tanıyordu.

Tüm diktatörlüklerde rejimi savunmak için kullanılan ordu olağanüstü bir öneme sahiptir. Eğitim ve sosyal sektör ise ihmal edilir. Çok fazla ve çok iyi eğitim otoriter hükümetlerin entrikalarına karşı koyan insanlar yetiştirebilir. Öyle ki göçmenlerin büyük bir bölümü aslında dönemin İspanyası'nda da zorunlu olan ve altı yıl süren ilkokulu dahi tamamlamamış ve o zamanda kadınların yaklaşık %20'sinin okuma-yazma bilmiyor olması şaşırtıcı değildir.

Güneyde Endülüs ve Extremadura ve de kuzeyde Galiçya eyaletleri yoksulluktan en çok etkilenen bölgelerdi. Göçmenlerin büyük bir bölümü buradan geliyordu. Almanya'da kendilerini çok daha iyi iş koşulları ve daha yüksek kazanç bekleyen Asturyalı maden işçileri de bu göçmenler arasına katılmıştır.

İspanya'dan "konuş işçileri taşıyan trenler" gelmeye başladığında, Alman toplumunun büyük bir bölümü, önceki diğer ülke insanlarında görmeyi bekledikleri gibi, onların da eğitimsiz kadın ve erkeklerden oluşacağını düşünüyordu. Yeni işverenleri tarafından onlara yardımcı işçi, bantta çalışmak, ağır bedensel işler, basit birer terzi ya da elektronik sanayide basit işler gibi en alttaki işler verildi. Bu ise İspanyolların gerçekten de eğitimsiz insanlar olduğu izlenimini arttırdı. Bu konuda diğer ülkelerden gelen göçmenlerle aralarında bir fark yoktu. Ama büyük yoksulluğu anlatmak için İspanyolların kullandığı şu slogan Almanya'da bilinmiyordu: "Más pobre que un maestro!" (bir öğretmenden daha yoksul olmak!). Bu ise göçle birlikte yalnızca işsizlerin ve eğitimsizlerin değil, ülkenin geleceğini uzun vadede olumsuz etkilemiş olan ve "Brain Drain" olarak adlandırılan akıllı beyinlerin yoğun göçünü de kapsadığına işaret etmektedir (bkz. Castejón 2014, S. 19 ve akabindekiler).

Almanya'da karşılanma

Yabancı işgücünün çalıştırıldığı ilk dönemlerden 1970'li yılların ortalarına dek "konuk işçi" İtalyan'ın eşanlamlısı olarak kullanılıyordu ve bu kullanım yerini yavaşça "Türk'e" bıraktı, olumsuz çağrışımları olan kavramlar ve tanım-

lamalar. Elbette başlangıçta İtalyanların oluşturduğu grup sayıca en büyük olanıydı, ama İspanyollara ağırlıkta oldukları Bochum, Essen ya da Duisburg gibi kentlerde diğer uluslardan insanlara gösterilen tutumdan daha olumlu bir tutum sergileniyordu. Kuşkusuz bu du-

BİR ÜLKEYİ TERKETME ZORUNLULUĞU NEDENİYLE YA DA İŞGÜCÜ ANLAŞMALARINI KAPSAMINDA GERÇEKLEŞEN GÖÇLER, KİŞİLERİN HEDEFLEDİKLERİ ÜLKEYE SÜREKLİ İLGİLENMELERİNİ ŞART KOŞAR

rum bir ülkede başka ülke insanı hakkında varolan imgelerle bağlantılı: Ülkelerine ve özgün kültürlerine göre insanlara atfedilen önyargılar. İtalyanların ya da "Papagalli"lerin kadınların peşine takılan erkekler, işten kaytarmayı beceren insanlar olduğuna, Türklerde yaşam tarzlarının, dinlerinin uyumadığına, bir diğer ifadeyle entegre olmak istemeyen insanlar olduklarına ilişkin düşünceler öne çıkan düşüncelerdi. Şöyle bir söz vardı: "Da ist etwas getürkt!", birinin hile yaptığını anlatan bir söz. Pekiyi ya İspanyollar?

Toplumun önyargılar hazinesinde İspanyollarla da ilgili imgeler var, ancak bunlar diğerlerinden çok daha olumlu: Bir kişi örneğin kendini çok onurlandırmış hissediyorsa, o zaman "ben en az bir İspanyol kadar gururluyum!" der. Bir toreronun boğayla göz göze geldiğinde gösterdiği özgüveni, gücü ve çevikliği ifade eder "Olé!" - Ve daha çok olumlu olan bu algıyı ikinci bir deyim destekler. Eğer bir konu pek açık değilse, hafif karmaşık ve garipse, ama aslında pek tehlike içermiyorsa Almancada şöyle denir: "Konu bana İspanyolca geliyor!". Dil aracılığıyla özümseyen tüm bu imgelere insanların İspanya tatilleri sırasında edindikleri ve anlattıkları kendi deneyimleri de eklenmektedir: Tez canlılık (Temperament), misafirperverlik, gönül ferahlığı.

İspanya Franco'nun ölümünden sonra Almanların yurtdışı tatillerini yaptıkları bir numaralı ülke oldu. Ve her zaman olduğu gibi, Alman turistler boğa

Kaynak: Canicio, Victor: Contamos contigo! Kronikas de la emigracion, Barcelona 1972, S. 28

güreşlerinde, Flamenco şovlarında, sahilde kızgın güneşin altında önyargılarının büyük ölçüde teyit edildiğine tanık oldular: Sıcak hava sıcak kanlı yapar. Kış aylarında da tüm kuzey kürede yoğun kar yağışı yaşanabildiğinin ve dondurucu soğuklar olduğunu ve yağ-

mur yağdığının yazın farkına varılmaz, boğa güreşleri sırasında hayvan hakları biraz olsun arenanın kapısında bırakılabilir. İspanyolların en büyük sempatiyle yaklaşılacak "konuk işçiler" olduğu buradan anlaşılıyor (bkz. Spiegel in Harms 1984, S.300).

Eğer böylesi bir önyargı kişinin önünden gidiyorsa, birileri çıkıp gözlemcilerine bir ders verene dek o kişi rahatına bakabilir.

Pekiyi İspanyollar bizi nasıl buluyor?

Yazının bu bölümüne verilen başlık taki ne "biz" in ne de "İspanyollar"ın düşünüldüğü gibi varolmadıklarını anlamak gerekir. Özellikle göç tartışmalarının başlangıç aşamasında yayınlanan çok sayıda kitapta böyle bir düşünceye rastlanmaktadır (bkz. örneğin Bingemer, ayrıca 1970). Bir ülkeyi terketme zorunluluğu nedeniyle ya da işgücü anlaşmaları kapsamında gerçekleşen göçler, kişilerin hedefledikleri ülkeye sürekli ilgilenmelerini şart koşar. İspanya'da da birçok kişinin, iş bulma kurumlarının propaganda malzemeleri dışında Almanya'ya hazırlıkları ve Almanya'yı değerlendirmeleri için yararlanabilecekleri tek bilgi kaynağı olan filmlerden ve haberlerden tanıdıkları, "Almanlara" atfedilen "Alman" özellikleri hakkında imgeleri ve deyimleri vardır:

"Konuk işçilerin" Essen'de geçirdikleri ilk yıllarda İspanyolların rahipliğini yapan Carlos Castejón (yukarıda belirtilen kaynak), kendisi tarafından biraraya getirilen birçok raporda, sıkça vurgulanan "Alman erdemlerine" hayranlık duyulsa da, daha çok olumsuz değerlendirmelerde bulunduğu yer alıyor. Almanlar birer "cabrezas cuadradas"dır, köşeli kafa, bu da hiç esnek olmamak, inatçılık, akıl hocalığı yapmak anlamına gelir. Heleno Saña, Almanya'da yaşayan bir yazar ve sosyal filozof, Almanya ve Almanlar hakkında buna benzer ve her şeyden önce kendi önyargılarını küçük kitapçığında anlatıyor: "Verstehen Sie Deutsch?" (İspanyolca aksanla atılmış bir başlık: Almancaya anlıyor musunuz?) (1986). Ve bu kitapta her iki ülkeden insan gruplarını birbirleriyle karşılaştırmaya çalışıyor. Var-

gısı: "...Avrupa'da birbirine zıt başka iki ülke düşünülemez" (S. 9).

Genelleyici izlenimler, dolayısıyla önyargılar etkisiz kalmaz. Ülkelerine dönen göçmenleri konu alan araştırmalarda, İspanyol göçmenlerin geri dönüş ortalaması en yüksek grup olduğu saptanmıştır (bkz. Bernitt 1980). Önyargılı olunması aynı zamanda pedagojik alanda da etkisini göstermiştir. Eğitim müdürüme İspanyol hazırlık sınıflarında ders vermeyi önerdiğimde ağzı açık kaldı: "Gerçekten gönüllü olarak buna katılmak istiyor musunuz?" Tez canlı olmaları nedeniyle kontrol edilmesi o denli zor olan bu çocuklara mı? Ben bunu istiyordum ve yaptım da, gel de gör ki: İspanyol çocuklarının ne motivasyon ne de seslilik konusunda "Alman" sınıflarından tanıdığım çocuklardan farklı olmadığı ortaya çıktı. Ve sıkça vurgulanan tez canlı oluşlarında, herhangi bir sınıfa giden çocuklar kadar birbirlerinden farklıydılar.

Ve bir de ne göreyim; çocuklarım göç kökenli!

Eğer bir İspanyol kadınla, hem de Katalonyalı bir kadınla evlenince göç ökenli çocuklarım olacağını önceden bilseydim, belki de çocukların iyiliği için bu evliliği bir daha düşünürdüm. Bunun sorunlu olduğu belirtiliyor ya... Ama kadını beğendiğim için evlendim ve değil iki, üç dil bildiklerinden, ebeveynler olarak elbette her çocuğumuzu kendi anadilleriyle, Katalanca ve Almancaya büyüttük, şimdi çocuklar başlarının çaresine baksınlar. Aile olarak, birçok kişi bizi uyarılmış olsa da, Castellano'yu, başka deyişle İspanyolca'yı da öğrendik. Şans eseri çocuklardan biri liseyi iyi derecereyle bitirdi, diğerinde de durumlar pek kötü gözüküyor. Pekiyi ya tez canlı olmaları? Büyük olan benim gibi organize etmeyi seviyor, küçük olanı annesine çekmiş, daha sessiz ve ağırbaşlı, tam bir İspanyol gibi- ya da tersi miydi acaba?

Kaynak:

- Bernitt, M.: Die Rückwanderung spanischer Gastarbeiter. Der Fall Andalusien, Königstein 1981
 Bingemer, K./ Meistermann-Seeger, E./ Neuber, E.: Leben als Gastarbeiter. Geglückte und missglückte Integration, Köln, Opladen 1970
 Canicio, V.: Contamos contigo! Kronikas de la eigración, Barcelona 1972
 Castro Blázquez, C.: Bajo el signo de la K - Recuerdos de la Cuenca del Ruhr, Madrid 2014
 Harms, H.: Remigration: Spanien. In: Auernheimer, G.: Handwörterbuch Ausländerarbeit, Weinheim 1984, S. 267 - 269
 Harms, H.: Spanien (in der Bundesrepublik). In: Auernheimer, G.: Handwörterbuch Ausländerarbeit, Weinheim 1984, S. 299 - 301
 Saña, Heleno: Verstehen Sie Deutschland? Impressionen eines spanischen Intellektuellen, Frankfurt 1986

Prof. Dr. Seyhan HASIRCI | Koblenz-Landau Üniversitesi

Sporda Fair Play ya da Adil Oyun

Son günlerde gerek ülkemizde ve gerekse dünyanın muhtelif bölgelerinde gün geçmiyor ki şiddet ve şiddete bağlı ölümsüz bir gün olmasın! İnsanoğlunun nasıl bir canlı varlık olduğunu düşünce tarihimizin önemli bir filozofu olan Sokrates'ten aşağıdaki bölümde aktarmaya çalışacağım, sonra da şiddetin tam karşısında yer alan etik davranış ya da Fair Play taraftarı olmanın nasıl bir olgu olduğuna ve bunun o kadar kolay birşey olmadığına değineceğim.

Düşünce tarihinin temel taşlarından biri olan Sokrates'e ithaf edilen bir diyaloga göre, büyük bilge öğrencilerinden "insan nedir?" sorusuna cevap veremelerini istemiş. Öğrenciler d, hocalarının sorusunu garipseyerek, "bunu bilmeyecek ne var; iki ayaklı ve tüysüz bir canlıdır" yanıtını verirler. Bu cevap büyük bilgiyi şaşırttığı kadar kızdırır. Ertesi gün Sokrates elinde tüyleri yolunmuş bir tavukla öğrencilerinin karşısına çıkar ve onlara belki de hayatlarının en önemli dersini verir: Yanında getirdiği tüysüz tavuğu havaya kaldırarak şöyle der; "Demek insan, böyle bir şey".

Kendi geçmişinin farkında olan ve bu geçmişe ilgi duyan tek yaratık olan insan, varoluşundan beri "insan nedir" sorusunun cevabını aramıştır. Tarih boyunca birçok düşünür buna cevap vermek amacıyla çeşitli fikirler ileri sürmüş, her bilim dalı, kendi ilgi alanları ve bilimsel verileri ışığında "insanın ne olduğu" sorusunu açıklamaya çalışmışlardır. Bunu yaparken meseleyi felsefi boyutta değerlendirenler olduğu gibi, salt bilimsel verilere dayananlar, örneğin sadece biyolojinin, psikoloji ya da budhabilimin (etnoloji) elde ettiği sonuçları gündeme getirerek insan gerçeğini kavramaya çalışanlar da olmuştur.

Bütün bu verilere göre insanın, "dik yürüyen (Homo erectus), alet yapabilen (Homo faber), hem cinsleriyle anlaşmada bir dil kullanan (Homo lingua), kendi varlık alanı ve çevresindeki olay ve nesnelere simgeleştirebilen (Homo symbolicus), akıl ve düşünme yetisi olan (Homo sapiens) ve bu özellikleri birleştiren ve kuşaktan kuşağa geçmesini sağlayan bir unsur olarak, kültür yaratan, öğrenen ve öğreten (Homo culturalis) bir varlık olduğunu" söylemek mümkündür.

"İnsanlık tarihindeki büyük düşüncülerin pek çoğu; insanlar uygarlaştıkça, teknoloji ilerledikçe şiddetin azalacağını, bunun yerine diyalog ve barış dolu bir dünyanın kurulacağını öngörürler hep. Ama gelişmelerin adeta günlük gerçekleştiği 21. yüzyılı yaşadığımız şu zaman diliminde bile bu kehanetin tutmadığını çok rahat bir biçimde görüyoruz.

Hayatımızın her alanını kapsayan teknoloji ürünlerinin şiddeti içeren unsurlarla dolu olduğunun farkında bile değiliz. Haber saatleri ve gazeteler dünyanın dört bir tarafından derledikleri şiddet haberlerini evlerimizde taşımakta. Son zamanlarda yaygınlaşan bilgisayar oyunları ise oyun olmanın ötesinde kişilerin sanal dünyada kurdukları bir savaş ve cinayet ortamından farksız bir halde. Bundan kurtulabilmenin yollarından bir

tanisi kim bilir beklide Fair Play'e uygun davranmakta yatıyor olabilir! Bu nedenle bu yazımla sizlerle Fairplay'i, adil oyun kavramını paylaşacağım.

Fair Play bir Anglosakson terimdir; dürüst oyun, dürüst davranış anlamını taşır. Fair Play'in tam anlamı ise: Etik üstü davranış olarak da tanımlanabilir. Etik davranış her konuda kuralları dürüstlük ve saygı ile uygulamak anlamına da gelmektedir. Fair Play ise tüm bunların üstünde kişisel çıkarları ve hırsırları bastırarak yaşamda üstün insan ruhunu ortaya koymaktır. Sevgi, dostluk, kardeşlik anlayışı olan Fair Play'de sınırı yoktur. Bizler ne zaman ki tüm davranışlarımızı buna göre ayarlayabilirsek işte o zaman Fair Play'e adım atmış oluruz.

Sportif etkinliklerdeki kurallar, her yarışmacının o spor dalına özgü izin verilen eylemlerini tanımlayarak birer "yarışma içi amaç" oluşturur. Bu anlamda da iki temel kural biçimi vardır:

■ Yapısal kurallar; Herhangi bir sporda hedefe ulaşmak için yapılmasına izin verilen ve yasaklanan eylemleri belirlerler.

■ Düzenleyici kurallar ise belirli bir yapısal kural çiğnediği zaman uygulanan ceza kuralları olarak tanımlanırlar.

Yapısal kurallar bir eylemin spor olarak kabul edilebilmesi için gerekli olan çerçeveyi oluştururken, düzenleyici kuralların böyle bir özelliği yoktur. Düzenleyici kurallar yalnızca yapısal bir kuralın çiğnenmesi üzerine bozulma tehdidi ile yüz yüze gelen sporun sürdürülebilmesini sağlamak amacını taşır. İki kural biçimi de "saha içi" eylemlere karşı uygulanırken, "saha dışı" eylemleri düzenlemek için de yardımcı kurallar kullanılır. McDonald, sporda görülen yarışmacı tiplerini "fair play'ciler", "iyi sportmenler", kötü sportmenler" ve "hilekârlar" şeklinde dörde ayırıyor:

Fair play taraftarı sporcular: Karakteristik olarak "düzenleyici kurallara uyarlar" ve bu tip insanlar üç kategoride incelenebilir.

■ İlk kategorideki fair play taraftarı yapısal kuralların izin verdiği yönde eylemde bulunup, yasaklanan eylemleri çiğnemezler, yani fair play kurallarına bağlı kalırlar. Dolayısıyla düzenleyici kurallara da karşı çıkmazlar.

■ İkinci kategorideki fair play taraftarı rakibinin hedefine ulaşmasına katkıda bulunmak için yasak bir eylemde bulunur ve düzenleyici ceza kuralına itaat eder. (fair play/iyi sportmenlik)

■ Üçüncü kategoride olanlar ise, sporcu kendisine avantaj sağlamak için yapısal kuralları çiğner ancak düzenleyici kurala uyar.

İyi Sporcular: Rakibine bir avantaj sağlamak için girişimde bulunan sporculardır. İyi sportmenlik eylemi; Kendi şansını azaltan davranışta bulunup, rakibinin hedefe ulaşma şansını arttıran bir davranış sergileme şeklindedir. Kötü Sporcular: Sporun yapısal kurallarına uymuyorsa, özellikle fair play dışı davranıyorsa, hedeflerine ulaşmak için kendisine avantaj sağlamak uğruna her türlü kural dışı davranışa başvuruyorsa, bu davranışları "kötü sportmenlik" olarak tanımlanabilir.

Sporda fair play'in temel sorunu kötü sportmenliğin tanımı içinde bulunmaktır: Çoğu sporcu, sporun ruhunda kendine avantaj sağlamak ve rakibinin hedefine ulaşmasını engellemek olduğunu ileri sürerek, rakibini aldatmayı da temel bir sorun olarak düşünülebilir. Burada öncelikli olarak düşünülmesi gereken konu; Bu durumun kendisine avantaj sağlayıp sağlamadığının, yapısal kurallarda belirtilen koşullar arasında bulunup bulunmadığıdır.

Hilekârlar; Bir eylemin hilekârlık olarak kabul edilebilmesi için, hem kötü sportmenlik özelliklerini taşıması ve ayrıca ek olarak da düzenleyici bir kuralı çiğnemesi gerekiyor. Hem yapısal hem de düzenleyici bu kuralı aynı anda çiğnemenin iki yolu vardır. Sporcu bir yapısal kuralı kazara ancak kural dışı davrandığını bilerek çiğner ve alacağı cezayı kabul etmez. Mesela, bir basketbolcu rakibini tutarsa, bu davranış (görmediği için) hakem tarafından cezalandırılmazsa, sporcu davranışının cezayı gerektirdiğini bildiği halde, durumdan kendisine bir avantaj sağlamak için yararlandığı zaman hilekârlık yapmış olur. Burada önemli olan, sporcunun kuralı çiğnediğini bilmesidir. İkinci olarak da sporcu kuralı kendisine avantaj sağlamak için bilerek çiğnemesi ve cezasını kabul etmeme davranışdır.

Sporda ahlaksal yargı: Yapılmasına izin verilen kuralların dışında, özellikle izin verilmeyen ve kendisine bir avantaj sağlamak için gerçekleştirilen sportmenlik dışı eylemler, ahlaksal bakımdan "yanlış" olarak değerlendirilir.

Kendisine avantaj sağlamak için özellikle izin verilen eylemlerde bulunmak ise, ahlaksal açıdan "doğru" kabul edilir. Yapısal kuralların asla çiğnenmesi gibi bir durum söz konusu olamayacağından, bütün sporcuların fair play açısından ahlaksal yükümlülüğü yapısal (ceza) kurallara uymak şeklinde ortaya konulmaktadır.

Sonuç olarak kesin olarak bilinmelidir ki; Yaşadığımız o toplumun bireylerinin, genel anlamda tüm kurallara uyma, adalet sistemine liyakat gösterme konusunda ne kadar duyarlı iseler, spor alanında da her zaman fair play'e uygun davranışlarda bulunurlar.

■ Fair-Play sporun vazgeçilmez önemli unsurlarından biridir, Fair-Play'in olmadığı yerler, cumartesi ve pazar günleri olmayan haftaya benzer.

■ Fair-Paly insanları başkalarına karşı saygı ile düşünmek ve davranmaya davet etmektir, tıpkı kendinize yapılmasını istemediğiniz bir şeyi, siz de başkalarına yapmayınız sözünde olduğu gibidir.

■ Fair-Play'in anlamı rakibi bir düşman gibi değil, aksine sportif bir eş olarak görmektir ve partnerimizin düşüncelerine, davranışlarına karşı saygılı olmak zorunluluğu vardır, bunun olmaması durumunda müsabaka yapmanız mümkün olmaz.

■ Fair-Play'de, ortaya konmuş olan kuralların daha da ilerisinde barışsever, insansever, realist, adaletli, toleranslı olmak, dayanışmayı sevmek ve egoist olmamak yatar.

■ Fair-Play öyle bir hedef ve olgudur

ki, olması gerekenin arkasında gizlidir ve bu hedefe erişebilmek için insanın olgunlaşması gerekir; bunu kazanabilmek için çok küçük yaşlardan itibaren eğitime başlanmalıdır.

■ Fair Play'de yüksek performans sporunda "daha hızlı, daha yüksek ve daha kuvvetli" kavramlarının içerisinde saklı ve de sakıncalı hiçbir şeyi kullanmadan spor yapmak yatar. Burada bireyin "ben kimim" ve daha da önemlisi "ben neleri yapabilirim?" Realist bir insan olarak düşünüp sınırlarını çizmek yatar.

■ Sporda hem kazanmak ve hem de kaybetmek vardır. Ancak adil oyun taraftarı olabilmeyi başarmak, oyunun her zaman kazanan taraf olduğunu bilmeyi unutmamaktır. Bu kişiler her şeyden önce kendini aşan ve gelecekte gerçek yaşamda sürekli kazanan kişiler olacaklardır.

■ Fair-Play bir ihtiyaçtır, bu ihtiyacı hissedebilmek, böyle davranabilmek o sporcunun tanınmasına ve saygı duyulmasına neden olabilir ve genellikle adil olmayan kişiler oyun bozarlardır, spor, sporcuların karakterlerini aynen kopya eder.

■ Örnek olabilmek çok önemlidir; özellikle de üst düzey sporcuların tutum ve davranışları örnek olmalıdır. Ve kuşkusuz bu sporcuların oyun içerisindeki sorunlara yaklaşımları ve çözüme eğilimli olmaları da daha da önemlidir.

■ Performansı manipüle etmek, özellikle de Doping kullanmak Fair-Play'e karşı çok büyük bir ihlal olarak kabul edilir, etik değerlerle hiçbir şekilde uyuşmayacağını bilmek zorundayız.

■ Birinci sınıf sporcular için şiddet ve saygısızca davranmak çok gerekli birşey değildir, genellikle o sporcular buna ihtiyaç duymazlar.

■ Fair-Play sadece sahada aktif olanların (çalıştırıcı, sporcu, hakem, idareci ve sorumlu yönetici) uyması gereken bir etkinlik değildir; bu konuda seyirci, aileler, güvenliği sağlayanlar, eğitimcilerin ve kuşkusuz medyanın da uyması gereken önemli bir konudur.

■ Her kim Fair-Play'e evet diyorsa, bu konuda sadece sporda değil, birlikte yaşadığı toplum içerisinde insanlara karşı da aynı şekilde davranmalıdır. Tıpkı çalıştığı kurumda, trafikte, politikada, aile içinde eşlere karşı da adil davranmalıdır. Sadece spor alanında adil davranmak yeterli değildir.

Bu bağlamda görüldüğü gibi, gerek spor alanında ve gerekse yaşamın tüm diğer alanlarında (siyasette, okullarda eğitimde, sokakta, askerlikte ve daha sayamadığımız her alanda) tutum ve davranışlarımızın belirli kriterlerde tutulması gerekmektedir. Bu durum birarada yaşayan insanların karşılıklı güven duymalarını, dolayısıyla sorunsuzca birlikte yaşamalarını da kolaylaştırır. Spordaki görünümü de farklı değildir, yarışmalara katılan aynı kategorideki insanların birbirleri ile yarışırken dışarıdan yasal olmayan yollarla usulsüzce farklı şeyler alarak rakibi-ne karşı üstünlük sağlamaları, aslında sadece ve sadece kendi kendilerini kandırmaktan öte bir şey değildir! ■

Kültürlerarası İletişimin Sözel Olmayan Görünümleri

Ben bir Almanım:

Grimm masalları ve Elvis Presley,
Karl May ve General Eisenhower,
Wagner ve James Dean
ile büyüdüm.

Botho Strauss, kökeni 2014, 66

Giriş

Kültürlerarası iletişim farklı kültürlerden insanların birbiriyle buluşmalarını tanımlar. Kültür denilince burada doğrudan ya da dolaysız olabilen yaşam biçimlerine atıfta bulunulmaktadır. Gelenekler, değerler, normlar, otomatikleşmiş düşünüş (örneğin önyargılar) ve ritüeller. Bazı kültürlerde duygular yüz ifadesi ve el kol hareketleriyle desteklenir (örneğin İtalya'da), bazılarının da ise yüz ifadesi ve el kol hareketleri daha ihtiyatlı kullanılır (örneğin İskoçya'da). Birşeyi nasıl algıladığımız ve ifade ettiğimiz, kültürümüze özgü programlanmışlığımızın etkisi altındadır. Salt algılar değil, beklentiler, değerlendirme ve çıkarsamalar ve de günlük davranışlarımız, toplumsallaşma sürecinde geliştirdiğimiz alışkanlıkların etkisi altındadır.

Ancak kültürler homojen, durağan yapılar değildir. Her kültürün kendi çeşitleri vardır, Cees Noteboom'un bir zamanlar söylediği isabetli sözle, onlar "eşzamanlı eşzamansızlıklardır". Büyük kentlerde artık rastlanmayan yaşam biçimlerini ya da tutumları 50 kilometre uzakta (küçük kent ya da köylerde) bulmak mümkün olabilir. Örneğin geçen yüzyılın 70'li yıllarında, çiftlerin büyük Alman kentlerinde evlilik cüzdanı olmadan birlikte yaşamaları olağan bir durumdu. Küçük kentlerde ve köylerde ise aynı dönemde, saat 22:00'den sonra eve kadın ya da erkek ziyaretçi alınmasının yasak olduğu kiracılara anımsatılıyordu. Kısacası: Zaman ve mekana, referans alınan gruba ya da katmana göre, bir kültürün farklı biçimlerine rastlanabilmektedir. Bu biçimler güncel etkileşimler aracılığıyla ek olarak değiştirilebilmektedir, zira yeni araştırma sonuçları böyle değişimler olduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre kültürel aidiyet her zaman verili bir olgu gibi görülemez. Kültürel aidiyet de güncellemelerle ve yeniden müzakere edilerek değiştirilebilir. Alman çocuklar (anadilleri Almanca olanlar) ile göçmen çocukları (Almanca ikincil ya da üçüncü dil olanlar) derslerde çoğu kez birbirinden farklı olmayacaktır. Anlaşmazlık durumlarında ise önceleri üzeri örtülmüş ya da gözardı edilmiş hendekler bir anada gün yüzüne çıkabilir. Böyle anlarda duruma özgü karışık kültürel biçimler oluşabilir.

Kısacası: Kültür homojen, belirsiz sınırlara sahip bir görüngü değildir, aksine her gün değişen ve buna rağmen, aynı zamanda öğrenilmiş ritüeller ve alışkanlıklar üzerinden algımızı, duyumsamamızı (örneğin utanma), düşünüşümüzü (örneğin basmakalıplar) ve de beklentilerimizi ve günlük davranışımızı etkileyen çok şekilli, titreşimli bir durumdur. Bir toplumun çok şekilliliği arttıkça, farklı kültürler ait yeni üyeler çoğaldıkça ve bunlar bir kültürün ve toplumun gelişmesine ve değişmesine katkılarını sundukça, her bireyin yöneldiği kültürel gerçekliklerin ve referans grupların da çeşitliliği artar. Verdovec'in "Superdiversity" (süper farklılık) olarak adlandırdığı durum ortaya çıkıyor. Günümüzde her kim Berlin, Paris, Londra ya da İstanbul'un kent merkezlerinde dolaşsa, bu süper farklılığı artık gözden kaçıramaz. Buna karşın yakın çevrelerdeki küçük kent ya da köylerde, burada yaşayan nüfus tarafından belki de hala "normal" olarak görülen eski (homojen) biçimlerle karşılaşılır ve büyük kentlerdeki melez biçimler bu insanlar tarafından sıkça tehlike olarak duyumsanır.

Kültürlerarası iletişim kavramının yanı sıra bir de *cross cultural communication* kavramı vardır. Bu akımın temsilcileri iş görüşmeleri ve bu görüşmelerin seçili kültürlerde nasıl gerçekleştiği gibi konuları ele almaktalar. Akabinde bu tarz betimlemelerden sonraki süreçler için öneriler çıkarsanmaktadır. *Cross cultural communication* özellikle *business communication* (ticari iletişim) alanında kullanılıyor. Pedagojide ya da öğretmen eğitiminde kültürlerarası iletişimden, bir diğer ifadeyle "meslek eğitiminin bir hedefi olarak kültürlerarası yeterlik"ten söz edilmektedir. Bunlardan birinde kesişenler (cross), diğerinde daha çok karşıtlıklar (inter) vurgulanmaktadır. "Dili iyi bilmek" ve de "yabancı kültürün sözel olmayan iletişim biçimlerine etken ve edilgen bir şekilde egemen olmak" kültürlerarası yeterliğin (ve meslek eğitimi hedeflerinin) özellikleri olarak görülmektedir (Eppenstein 2007, 31). Bu tür meslek eğitimi hedeflerini formüle etmek onları gerçekleştirmekten daha kolaydır. Kim kendisinin Almanya'da veya Türkiye'de karşılaşılan ve sözel olmayan iletişimin tüm biçimlerine "etken ve edilgen" olarak egemen olduğunu

nu iddia edebilir? Kültürler ne homojen ne de durağan yapılar olmadıklarından şu soruyu sormak gerekir: Tüm bölgelerin tüm biçimleri mi? En geç bu noktada Eppenstein'in formülasyonunun sonuna kadar düşünülmemiş bir formülasyon olduğu açığa çıkmış olsa gerek.

Sözel ve Sözel Olmayan İletişim

Dil aslında kültür sınırlarını da aşan boyutuyla iletişimin en önemli aracıdır. Ancak uzmanlar "yüz yüze iletişimin" (face to face communication) %70-%80'inin sözel olmayan (görsel, işitsel, dokunsal ve/ya da kokusal) kanallar üzerinden gerçekleştiğinden ve de sözel ve sözel olmayan mesajların çelişkili olduğu kuşkulu durumlarda, sözel olmayan mesajlara daha fazla değer verildiğinden hareket etmekte.

Bir görüşmede, karşı tarafın bir şeyi hiç ya da pek anlamadığı durumlarda, ya ona bir soru sorulur ya da açıklamalar özetlenir ve böylece karşı taraf dolaylı olarak özeti onaylamaya ya da düzeltmeye çağrılır. Ancak her iki yöntem iletişim akışını keseceğinden, çoğu durumda dikkatler sözel alandan sözel olmayan alana aktarılır, örneğin bir şey

söyleyen sesin kendisine ya da el kol hareketlerine. Bazen bu aktarımlar karşı tarafın duyduğumuz açıklamalarını daha iyi anlayabilmemize yardımcı olur. Ama sözel ve sözel olmayan mesajlar örtüşmediğinde dinleyicide belirsizlikler doğabilir ve bu etkileşimin devam etmesini zorlaştırabilir.

Kültürleri (intrakültürel) iletişim için geçerli olan (bir diğer ifadeyle kültürel ya da alt kültürel bir grubun üyeleri arasındaki iletişim), daha geniş ölçüde kültürlerarası iletişim için geçerlidir, çünkü diller, iletişim ve etkileşim biçimleri farklılık göstermektedir ve bu nedenle de daha fazla karışıklık ve yanlış anlaşılmalara doğabilir. Örneğin sözel alanı ele alalım. Birisinin hasta olduğunu düşünelim. Almanya'da *gute Besserung* denir. Türkiye'de bunun karşılığı geçmiş olsun. Ama Türkiye'de büyümüş herkesin bildiği gibi hastalık atıldıktan sonra da tekrar bir geçmiş olsun denmesi gerekir. Denmedi mi bu bir nezaketsizlik olarak görülür. Bir yabancı (Alman) bunu öğrendiği halde, henüz alışkanlık edinemediğinden unutulabilir. Dilsel formül tekrarlandığında zamanla

alışkanlığa dönüşür ve bir ritüelin parçası olur.

Bu nedenle yurtdışı seyahatlere hazırlanırken ifade ve davranış biçimlerinin bilincine varılması ve yalıtık halde öğretilmesi yeterli değildir. Kültürler arasında hangi farkların olduğunu bilmek yetmez. Bu bağlamlarda nasıl hareket edilmesi gerektiği ve söz konusu bağlamlarda iletişimi sağlamanın salt yabancı dil ile (veya "kırık İngilizce" gibi yedekteki bir dil ile) değil, aksine dile eşlik eden, iyi ölçülüp biçilmiş yüz ifadeleri, el kol hareketleri ve duruş yardımıyla da gerçekleştiği öğrenilmek zorunda. Yabancı dil dersi genelde dilsel ifade becerilerine, sözcük dağarcığı ve dilbilgisine yoğunlaşır ve anlatımın daha isabetli yorumlanması (ya da ayarlanması) için iletişimde çoğu kez büyük bir öneme sahip sözel olmayan görünüşleri ihmal eder.

Jestler ve Belirtkeler

Sözel olmayan iletişimde üç ayrı alan vardır: 1. Sembolik ve 2. Konuşmaya eşlik eden jestler alanı ve de 3. Belirtkeler.

1. Sembolik Jestler

Sembolik işaretler denildiğinde (belirtke olarak da adlandırılmaktadır) uzlaşım anlamlar taşıyan ve hedefe yönelik (amaçlı) olarak kullanılan jestler kastedilmektedir. Örneğin halka jesti (başparmak ve işaret parmağı bir halka oluşturur, diğer parmaklar gerili haldedir) Orta Avrupa'da birşeyin olumlu değerlendirildiğini göstermek için yapılan bir işarettir. Almanya'da bir öğretmen öğrencisine şunu söyleyebilir. Çok iyi. Bu ifadeyi sözü edilen işaret ile destekleyebilir ya da salt bu işareti kullanabilir. Öğrenciler onu anlayacaktır. Dünyanın başka bölgelerinde aynı işaret tamam demektir ya da sıfır veya değersiz anlamına gelir. İşaret Türkiye'de müstehcen bir işaret olarak yorumlanmakta (Bkz. Morris özellikle 1980, 99. sayfa ve akabindekiler). Türkiye ya da Yunanistan'da bir şeyin iyi ya da mükemmel olduğunu göstermek için tüm parmakları birleştirerek ve parmaklar yukarı gösterecek şekilde bir el hareketi yapılır. Aynı işaret İtalya'nın güneyinde soru sormak için (örneğin birinin kendini nasıl hissettiğini) kullanılır. Fransa'nın kuzeybatısında ise işaret korku duyulduğunu anlatır.

(Bkz. Morris özellikle 1980, 43. sayfa ve akabindekiler)

Demek ki bu tarz jestler (bir diğer ifadeyle amblemler) uzlaşım anlamlar taşıyor ve dilsel ifadelerin yerini alabilir. Ama bu jestler - bölgeye göre - çok farklı yorumlanmaktadır. Ancak belirtkesel jestler sözcük gibi öğrenilebilir, böylece bu alandaki yanlış anlaşılmalara da azaltılabilir.

İnsanlar tipik olarak
konuştukları anlarda el kol
hareketi yapar,
sustuklarında değil.
Marianne Gullberg

2. Konuşmaya Eşlik Eden Jestler

2.1. Konuşucunun konuşmasına eşlik eden jestler

Konuşucunun anlatımlarına paralel ve zaman zaman bu anlatımların öncesinde ya da sonrasında üretilen jestler, konuşmaya eşlik eden jestlerdir. Bu jestler kültürel nitelikte yeni bir biçime büründürülmüş olabilir, ayrıca uzlaşım da olmayabilir. Örneğin el kol hareketi yapan İtalyanlarda, birleştirilen parmakların konuşma ritmine göre açılması dikkat çekmektedir. Ya da Almanya'da artan oranda rastlanan, yumruğun ve bu yumruktan ayrılan başparmak ve serçe parmağın omuz, yüz ya da kulak hizasında tutularak, "telefonlaşırız" ya da "iletişimde kalırız" veya "böyle bir şey duydum" anlamı taşıyan bir jest örneği gösterilebilir.

Konuşmaya eşlik eden jestler çoğu kez sözel ifadeler gibi aynı (ya da benzer) anlamları aktarır. Ama jest ve tonlamalarla (örneğin mekânsal ya da zamansal ilişkiler üzerine) ek bilgi verildiği durumlara da rastlanır ya da sözel mesajlardan sapan bilgiler vardır (örneğin alaysılama sinyalleri). Son olarak ifadeleri sınıflandırarak, dinleyiciye bunların anlaşılmasını kolaylaştırabilen ritimli jestler de vardır (örneğin el hareketleri; başını aşağı yukarı sallamak da benzer bir işlevi yerine getirebilir).

Kekemeler bir tutukluğu jestlerle aştığında (örneğin elle yapılan ritimli bir jest ya da ayağıyla yere vurmak) ya da bir tutukluk aşılamadığı için jest yapma ve konuşma kesildiğinde, insana özgü iletişim için jestlerin temel bir önemi olduğunu açıkça görmek olanaklıdır. Nörobilişsel araştırma sonuçları beynin konuşmayı ve jest yapmayı aynı tarzda işleme tabi tuttuğu ve konuşma ile jest yapmanın bilişsel-kavramsal düzlemde bir arada tasarlandığı ihtimalini güçlendiriyor.

Karşılaştırmalı araştırmalar Fransa, Hollanda ve İsveç'te jestlerle daha çok hareketlere (bir diğer ifadeyle eylemlere), Japonya'da ise adsal ifadelerle göndermede bulunduğu göstermiştir. Kısacası: "Farklı dilleri konuşanların kısmen dilsel nedenlerle farklı jest repertuarları vardır." (Gullberg 2008, 283).

2.2. Konuşmaya eşlik eden dinleyici jestleri

Konuşmaya eşlik eden jestler dinleyiciler tarafından da, örneğin geribildirimde bulunmak için (feedback) kullanılmaktadır. Öyleyse ister onay vermek için başını sallamak ya da başını bir omuzdan diğerine hareket ettirmek (Hindistan'da olduğu gibi), ister birşeyler anlaşılmadığında örneğin hm sesini çıkarmak (Alman kültür çevrelerinde bu ses artan bir tonlamayla çıkarılır) ya da kaşların yukarı hareketi veya belki de başın ense doğrultusunda kaldırılması (Türk kültür çevresinde olduğu gibi) olsun, geribildirimde bulunmak için yapılan hareketler söz konusu kültüre ve bölgeye göre değişir. Ve geribildirim biçimleri de olağanüstü boyutta otomatikleşmiş olduğundan, stres ya da yorgunluk durumlarında bu geribildi-

rimler farklı kültürden insanların belki de dikkatlerinden kaçabilir ya da yanlış yorumlanabilir.

3. Belirtkeler ve Davranışlar

Jestler kolayca göze çarparken ve video çekimlerinde görüntüleri dondurulabilirken, tonlama, ritim ve diğer "belirtkelerin" (örneğin duruş, bedensel uzaklık, göz teması ve buna benzer birçok şey) kavranması ve betimlenmesi daha zordur. Ve buna rağmen bu tarz belirtkeler, bir konuşma sırasında dinleyenin ruh haline (bir başka deyişle durumuna) ilişkin, onun anlatımlarını yorumlamakta önemli olan, örneğin "ciddi" ya da "ciddi olmadıklarıyla" ve hatta "bir yanıtma girişimi" olarak sınıflandırılıp sınıflandırılmayacaklarıyla ilgili ipuçları verebilir. Belirtkeler genellikle istençli olarak etkileyemediğimiz görüngüleri de içerirler, kazanılan bir sınav sonrası derin bir nefes almak ya da utancından yüzü kızarmak veya

kenlik gösteren göz temasının bilinçli olarak algılanması ve konu edilmesi ve ilgili kişinin (bu durumda öğrencinin) "olayı aydınlatmak amacıyla konuşmaya" yaklaşmasına ve diğer tarafın kendisine "asıldığını" düşünerek konuşmayı reddetmemesine bağlıdır.

Daha çok kurala bağlı olan bu davranışın yanı sıra kendiliğinden, duyguların kontrolünde gerçekleşen göz teması da vardır, flört bunun bir örneğidir. Araştırmalarda böylesi bir davranışın kültüre özgü bir davranış olmadığından (ya da pek az ilgisi olduğundan) ve bu nedenle de onunla kültürel sınırların daha kolay aşılabildiğinden hareket edilmektedir. Ekman gerçekten de Yeni Gine yerlilerinin ABD vatandaşlarının yüzünü, onların Yeni Ginelilerin yüzünü okumaktan daha iyi "okuduklarını" göstermiştir (bkz. Ekman). Başka araştırmalar Japonların Avrupalıların yüzünü, onların Japonların yüzünü okumak-

"FARKLI DİLLERİ KONUŞANLARIN KISMEN DİSEL NEDENLERLE FARKLI JEST REPERTUARLARI VARDIR."
(GULLBERG 2008, 283)

heyecan ya da kararsızlık nedeniyle artarak telaşlı el kol hareketleri yapmak bu görüngüler için birer örnektir.

Bu bağlantıları göz teması örneğiyle açalım. Almanya'da çocuklar konuştuğu kişinin gözlerine bakmaya alışır, özellikle de çocuğun geçeceği söylemediği izlenimi doğduğu zaman gözlerine bakması istenir. Dolayısıyla bir çocuk güvenilirliğini arttırmak için birinin gözlerine bakmayı öğrenir. Bu nedenle de çocuk gelecekte de yetişkin olduğu zaman bu şekilde davranacaktır.

Geleneksel (kırsal) Türk toplumunda göz teması farklı düzenlenmiştir. Yaşlı insanlar karşısında yere bakmak gerekir ve bir erkek yabancı bir kadına selam verdiğinde gözlerine bakmamalıdır. Türkiye ve Almanya'dan bu şekilde yetiştirilmiş insanlar birbiriyle karşılaştığında nelerin olacağını tasarlamak zor değil. Biri diğerinin gözlerine bakmaya çalışır, diğeri gözlerini kaçırmakla meşguldür. Her ikisinde de diğerinin davranışı kafa karışıklığı yaratacaktır.

Almanya'da bir kadın üniversite öğrencisinin Türkiye'deki ikameti için hazırlık kursuna gittiğini ve bu kursa göz temasını kontrollü kullanmayı ve böylece bu teması diğer kültürel kuralara uyarlamayı öğrendiğinden hareket edelim. Konuştuğu bir Türk erkeği bunu muhtemelen olumlu görecektir. Ancak göz teması son derece otomatikleşmiş olduğundan, öğrencinin bakışları zaman zaman tekrar bağımsızlaşarak kendiliğinden gerçekleşecektir. Ve özellikle göz temasının bu doğru ve hatalı kullanımı arasındaki gelgitler ilgili kişide kafa karışıklığına neden olacaktır. Dolayısıyla hazırlık amaçlı kültürlerarası araştırmalar sonuçta kafa karışıklığını azaltmak yerine onu arttırmış olur. Bu karmaşayı aşmanın önkoşulu de-

tan daha iyi "okuduklarını" göstermiştir (bkz. Argyle 1979, 80. sayfa ve akabindekiler). Belki de bunun Japon kültüründe jest ve yüz ifadesinin Avrupa kültür çevrelerinde olduğundan daha büyük bir önem taşımasıyla bir ilgisi vardır. Her halükârda kültür sınırlarının ötesine geçerek daha kolay yorumlanabilen ve de sınıflandırılması zor sözel olmayan alanlar olduğu görülüyor.

Günümüzde bu tür görüngüler ve bağlantılar genelde kültürlerarası iletişim kurslarında konu edilmektedir ve bu alıştırma kurslarına katılanların etkileşim alıştırmalarıyla "farklı programlanmasına" çalışılmaktadır. Böylesi "hazırlık kurslarının" uygulamada uzun vadeli etkisi üzerine yeterince bilgi yok. Çoğu durumda yalnızca kısa vadeli etkiler ölçülmektedir (bu, etkinliğin sonunda ortaya çıkan değişikliklerin ölçülmesi demektir). Bu şekilde "kültürel programlanmanın" ancak yüzüne dokunulmuş olur.

Kültürel programlanmanın içimize denli nüfuz ettiğini vücut ritmi göstermektedir. Çocukların henüz doğumdan önce ve özellikle de yaşamın ilk yılı süresince annenin dil ve vücut ritmini üstlendiklerini bugün biliyoruz. Bir anne çocuğuyla ilgilendiğinde, örneğin bezini değiştirdiğinde onunla konuşur ve belirli bir ritimle hareket eder. Video çekimleri yardımıyla küçük çocukların kendiliğinden gerçekleşen ve koordinasyonsuz hareketlerini zamanla bu "yaşanmış örnek" ritme uyarladığı, dolayısıyla hareketlerini bakıcı konumundaki kişinin ritimleriyle senkronize ettikleri kanıtlanabilmiştir. Bunun paralelinde tipik dil ritmi ve tipik dil melodisi de edinilmektedir.

Böylesi programlamaların ne denli etkili olduğuna aşağıdaki anekdot açık-

lık kazandıracak. Almanya'da bir sünnet düğününde bir orkestra müzik çalıyor. Dansa ara verildiğinde birkaç Türk çocuk aceleyle sahneye çıkıp dans etmeye başlıyor. Aşağı yukarı aynı yaşta bir Alman kız da sahneye çıkıyor. Ama müziğin nedense farklı çaldığını ve hareketlerinin diğer çocukların hareketleriyle uyumlu olmadığını hemen fark ediyor. Hareketleri yavaşlıyor ve sonunda duruyor, diğer çocuklara bakıyor ve üzülerek yerine geçiyor. Vücut ritmi bu "yabancı" müziğe ve bu "yabancı" ritme uyum sağlayamamıştı.

Vücut ritmini istedikleri gibi değiştirebildiklerini iddia eden "kültürlerarasılık uzmanları var (örneğin Agar). Üniversite öğrencileriyle yurtdışı ziyaretlerimizde yaptığımız uzun süreli kendi gözlemlerimiz ve deneyimlerimiz sonucunda, vücut ritmimizin (göz teması ya da bedensel uzaklık olduğu gibi) derin bir programlamadan geçtiğine ve bu nedenle de değiştirilmesinin zor olduğuna inanıyorum. Gerçi kısa süre için davranışımızı bilinçli olarak kontrol edebilir ve böylece belki de kendi vücut ritmimizi değiştirebiliriz. Uzun vadede ise genellikle "alışılmış otomatizmler" baskın gelecektir ya da olsa olsa yukarıda Alman üniversite öğrencisinin göz temasıyla bağlantılı olarak açıklanan değişken bir davranış oluşacaktır.

Bütün bunlardan ne öğrenebiliriz? İnsanlarla (salt farklı oldukları görülebilen diğer etnik gruplardan ya da kültürlerden değil, aksine giderek farklılaşan kendi kültürümüzden) karşılaşmalarımız ve konuşmalarımızda kafa karışıklıklarıyla yaşamayı öğrenmeli, sabırlı olmalı ve hoşgörülülüğümüzü geliştirmeliyiz. Bu bize bir "süper farklılık" toplumunda, bizi strese sokan ve gereksiz yere anlaşmamızı zorlaştıran alarm sirenleri henüz kafalarımızda (ya da kalplerimizde) çalmadan, birbirimizle anlaşmamıza yardımcı olabilir.

Kaynak

- Argyle, Michael 1979: The Psychology of Interpersonal Behavior; Harmondsworth: Penguin
- Apeltauer, Ernst 1995: Nonverbale Aspekte interkultureller Kommunikation. In: Rosenbusch, Heinz, S./ Schober, Otto Hrsg.: Körpersprache in der schulischen Erziehung; Baltmannsweiler: Schneider, 100 – 166.
- Eckman, Paul 2012: Gefühle lesen, Wie Sie Emotionen erkennen und richtig interpretieren; Heidelberg: Spektrum
- Eppenstein, Thomas 2007: Interkulturelle Kompetenz – Zumutung oder Zauberformel? In: Zacharaki, Ionna/ Eppenstein, Thomas/Krummacker, Michael Hrsg. 2007: Praxishandbuch Interkulturelle Kompetenz vermitteln, vertiefen, umsetzen; Schwalbach/TS: Wochenschau Verlag, S. 29 – 43.
- Gullberg, Marianne 2008: Gestures and Second Language Acquisition. In: Robinson, Peter/Ellis, Nick eds.: Handbook of Cognitive Linguistics and Second Language Acquisition; New York, London: Routledge, 276 – 306.
- Morris, Desmond/Collett, Peter/ Marsh, Peter/ O'Shaughnessy, Marie 1980: Gestures; New York: Stein & Day

Çeviri: PoliTeknik

Prof. Dr. Armin Bernhard | Duisburg-Essen Üniversitesi

Kültürel Alfabeyi Öğretmek: Kültürel Eğitimin Toplumsal Çerçeve Koşulları Üzerine

Aşağıdaki açıklamalar Neo-liberalizm Zarar Riski Araştırmaları olarak adlandırılabilir bir araştırma koluna dayanmaktadır. Bu araştırma eğitim-öğretim alanında gerçekleştirilen neo-liberal planlamalarla ve bu planlamaların çocuk ve gençlerin eğitim-öğretimi için ve tehlikeler oluşturduğuyla ilgilenebilir. Kültürel eğitimin, OECD araştırmalarında olduğu gibi, işlevselliğe odaklı bir eğitim anlayışına dayalı, başarımların karşılaştırıldığı araştırmalarda son derece marjinal bir rol oynadığı sır değildir. Bu ampirik incelemeler kapsamında öncelikli olan şey, kısa sürede kâra dönüştürülmeye elverişli gençlerin “sert” bilişsel yeterliklerinin en uygun düzeyde olgunlaştırılmasının koşullarını saptamaktır.

(Kültürel) Eğitimin Çerçeve Koşulları: İnsanın Metalaştırılması

Neo-liberalizmin temel amaçlarından biri alışveriş ilişkilerini tüm çıplaklığıyla evrenselleştirme, çocuk ve gençlerin tüm gelişim, öznelleşme, eğitim süreçlerinin pazar ekonomisi süreçlerine dahil edilmesi bu sayede olanaklı olabilir. Karşı karşıya olunan yeni durum, az sayıda şirketin egemen olduğu ve demokratik planlama ve kontrolün giderek dışına çıktığı pazar ve ekonominin doğrudan iç içe geçmesi, eğitimin pazar ilişkisi ortamına salıverilmesi durumudur. Partilerin ve sendikaların dışında kamusal eğitim kurumlarının özel şirketler tarafından ele geçirilmesini hazırlayan ve eğitim politikası yürüten yeni aktörler devreye giriyor: Danışmanlık şirketleri, özel vakıflar, ekonomi dernekleri tarafından kurulan düşünce kuruluşları, medya şirketleri v.s.. Okullarda artan lobi çalışmaları bu sürecin semptomlarından sadece biridir. Özellikle dışı doğu sivil toplum örgütleri olarak kendini tanıtan şirket bağlantılı vakıflar, kamu yararı ve toplum çıkarı etiketini, toplumsal gelişmeyi kendi girişimci eylemlerinin akılcılığı doğrultusunda kullanmakta, başka deyişle suistimal etmekte.

Bertelsmann Şirketi, stratejik çalışmaları temel alan ve toplumsal gelişmeyi girişimci çıkarları doğrultusunda şekillendirmeye çalışan kendi vakfı ile (Bertelsmann Stiftung), demokratik meşruiyet olmadan eğitim üzerinde etkide bulunmanın somut örneği olarak gösterilebilir. Eğitim kurumları bu vakıf çalışmalarının ağırlık noktasını oluşturuyor, kültürel eğitim de temel toplumsal konulardan birisidir. “Özel mülkiyet sosyal sorumluluk üstlenmeyi gerektirir” ilkesine kendisini adayan

Bertelsmann, “Almanya’da yayınlanmış görüşlerin en büyük oligopolisti” (Lieb 2012) olarak, 1977 yılında kurulan vakfına sermayesinin dörtte üçünü aktarıp, veraset ve intikal vergisi ve de bağış vergisi olarak büyük miktarlar ödemekten kurtulmuştur. Öte yandan vakfa kâr payından yapılan ödemeler vergi indirimine tabi, böylece Lieb’e göre vakıf bütçesinin büyük ölçüde kamu kaynaklarıyla finanse edildiğini tahmin etmek mümkün. “Kendi çıkarını gözetmeyen” bu vakıf kamu yararına çalışan örgütleri destekliyor da değil, tüm etkinliklerini kendi çalışanları aracılığıyla yürütüyor. Ama şirketin orta vadede asıl hedefi, vakıf üzerinden (farklı alanlarda siyasi danışmanlık), kendi ekonomik çıkarları için yürüttüğü çalışmayı en uygun hale getirmek amacıyla gelecekteki toplumsal gelişmeyi kullanmaktır.

Eğitim kurumlarının neo-liberal ölçekte dönüştürülmesi girişimi biyolojik korsanlığın özel bir biçimini oluşturur. Biyolojik korsanlık kavramı doğal kaynakların talan edilmesi üzerinde yükselebilir. Esasen tohumların ve tahıl çeşitlerinin değerlendirilmesi ve pazarlanma-

sına güçlü şirketlerin müdahale etmeyle bağlantılı olarak ortaya çıkmış bir kavramdır, ama büyük bankaların ve sigorta şirketlerinin gıda ürünleri üzerinde uyguladığı yıkıcı spekülasyon da bu kavramın kapsamına girer. Dikkatlerin üretici güç olarak insana yoğunlaştığı ve insanın içinde yatan hammaddelerin artı değeri arttırmak amacıyla işlenebilir birer madde olarak odak noktayı oluşturduğu yerde, eğitim anlayışının ele geçirilmesi ve eğitimin ticarileştirilmesi de pek yakındır. Biyolojik korsanlık kavramı eğitim politikası bağlamlarına aktarıldığında, o, insanın biyofiziksel, bilişsel ve fiziki “kaynaklarının” işlenmesi ve kullanılmasını kapsar - insanın özne varlıklarının, bu varlıkların iş ve değerlendirme süreçlerinde tüketimi amacıyla yasadışı yollarla işlenmesi ve ele geçirilmesi. Neo-liberal eğitim planlamasının amacı insanın gelişim güçlerine bir bütün halinde ve bunları ekonomik sermayeye dönüştürebilmek için ekonomik açıdan el atmadır.

Neo-liberal eğitim planlamalarının yarattığı ve kültürel eğitim için özellik-

le göze çarpan aşağıdaki iki sonuç burada ele alınmış olsun. Neredeyse liberal olarak karakterize edilemeyecek bir standartlaştırma buyruğuyla, çocuğun özne varlıklarının çeşitliliğini olağanüstü boyutta sınırlandırmaya doğru bir eğilim var. Her yere yayılmış bir teste tabi tutma sarhoşluğu ile çocuk gelişimi pervasızca standartlaştırılmaya çalışılıyor. Sonuç artan standartlaştırma, çocukların inat potansiyellerinin bastırılması, düşünce ve eylemlerinin bilişsel şablonlara ya da işlevsel sorun çözüme yöntemlerine göre ayarlanmasıdır. Yetişkinlerin bakış açısından çocuğun yaşamında amaçsız olarak adlandırılan tüm anlar, neo-liberal eğitim reformları tarafından yarasız olarak sınıflandırılmaktadır. İnsanın özne varlıklarının olağanüstü açıklık gösterdiği ontogenetik bir zaman diliminde - böyle gerekçelendiriliyor - bu varlıklar işlenmemiş ve sonuçta çok değerli insan sermayesi israf edilmiş olur. Tam bir skandal: Çocukluk döneminin kendiliğinden çizdiği menderesler sonuna kadar kullanılmamış olur! Ancak çocukluk evrelerinde insan sermayesinin sonuna kadar kullanılması “elverişli olmadığından”

KÜLTÜREL EĞİTİMİN BAŞLANGIÇ KOŞULLARI AÇISINDAN
ELBETTE ÖNEMLİ OLAN, EĞİTİM KURUMLARININ NEO-LİBERAL
YENİDEN ŞEKİLLENDİRİLMESİ DÖNEMİNDE KENDİSİNİN DE
NE DURUMDA OLDUĞUDUR.

(Lepenes 2003, S. 24), çocukların formal olmayan öğrenim süreçlerinin de insan sermayesinin oluşturulmasına dahil edilmesi istenmektedir. Erken çocuk eğitimi alanındaki çabaların temel amacı ilk etapta sosyal eğitim eşitsizliklerinin azaltılması değildir. Bu çabalar insan sermayesini oluşturmanın olabildiğince erken bir zamanda “doğru” tarafa yönlendirilmesine hizmet ediyor.

Eğitim süreçlerinin yapay hızlandırılması girişimi, varolan oldukça sorunlu ikinci bir eğilimi oluşturmaktadır. Bu girişim pedagojinin ve gelişim psikolojisinin zaman ve eğitim ile bağlantılı tüm tasarımlarına karşı gelmektedir. Eğitime yapılan yoğun zamansal yatırım - neo-liberal eğitim reformcularının sunduğu gerekçe budur - Almanya’nın bir ekonomi bölgesi olarak uluslararası rekabet gücünü sekteye uğrattırıyor. Bu nedenle eğitim süresinin önemli ölçüde kısaltılmasını ve eğitimde verilen “sanat arası” olarak adlandırılan araların kaldırılması öneriliyor, bürokrat Almancasıyla ifade edilecek olursa: Öğrenim süresi kayıpları-

nın en aza indirilmesi. Bu “ekonomi fel-fesefesinde” eğitim olası en kısa sürede bilgi, enformasyon ve yeterliklerin aktarılmasıyla karıştırılmaktadır. Çocukların üretken, yaratıcı ve çoğu kez dolaylı yollardan sorunlarla ve bu sorunların çözümüyle uğraştıkları tüm süreçler tam bir zaman kaybı olarak görülüyor. Eğitimin bu tarz hızlandırılması çocuk eğitim süreçlerinin özel “mantığını” olumsuzlamaya dayanır. Bu mantık ekonomik verimlilik ölçütlerine göre açınmaz, aksine çocukların kendiliğindenliği ve inatçılığı tarafından belirlenir. Çocuk eğitim süreçlerinin bu mantığını devre dışı bırakan bir kimse, “yalnızca” kişiliğin açınması için gerekli temelleri tehlikeye atmakta kalmaz, eğitimin aynı zamanda insan bireyselliğinin dümdüz edilmekle karşı karşıya olduğu şiddet tarzı bir sürece dönüşür. Hızlandırılmış eğitim, gerek eğitimin öznesine gerek nesnesine karşı şiddet tarzındadır, o, bilginin nesnesine tecavüz eder ve çocuğun özne varlıklarını kitle.

Çocuğun özne varlıklarının bilişsel yeterliklere odaklanarak tek taraflaştırılması ile kültürel eğitimin çözümü olmak istediği tam da o sorun dramatize edilmiş olur, zira kültürel eğitimin amaçlarından biri de daima provokasyondur ve henüz güncellenmemiş tüm becerilerin ve güçlerin günyüzüne çıkarılmasıdır. Ekonomik çıkar gruplarının eğitimde artan etkisiyle kol kola yürüyen kültürel mülksüzleştirme süreçleri ve çocuğun özne varlıklarının daralması ile kültürel eğitimin bu temel görevi olağanüstü zorlaştırılmış olur. Özellikle kültürel eğitimin kendisi inatçı zamansal yapılar gerektirdiğinden ve bu yapılar zamansal standartlaştırmalar nedeniyle yok edildiklerinden, eğitim süresinin hızlandırılması kültürel eğitimi aleyhine işleyen diğer bir gelişme olarak ortaya çıkar. Örneğin öğrenim süresinin genişletilmesi (“yaşam boyu öğrenim”), öğrenim süreçlerinin zamansal sıkılaşmaya tabi tutulması (kısaltılmış “daha verimli” öğrenim) ve bilgisayara dayalı öğrenim aracılığıyla öğrenim süreçlerinin hızlandırılması, dolu geçen zamanı, ilhamı ve böylece kültürel eğitimin temel koşullarını artıklara indirgeyerek, dünyayı edinmenin yapı ve kalitesini değiştirir.

Kültürel eğitimin başlangıç koşulları açısından elbette önemli olan, eğitim kurumlarının neo-liberal yeniden şekillendirilmesi döneminde kendisinin de ne durumda olduğudur. 2012 Ulusal Eğitim Raporu ve aynı tarihe dayanan Eğitim ve Bilim Sendikası’nın bir incelemesi, çocukların özdeşlik gelişimi için zorunlu olan kültürel-estetik

eğitimin, sistematik olarak bilişsel becerilerin geliştirilmesi lehine azaltıldığına ilişkin ürkütücü bir bulguyu gün yüzüne çıkarmıştır. Matematik ve doğa bilimleri derslerindeki eksikleri konu alan son eğitim denetlemesinin ortaya koyduğu sonuçlar (Kalite Geliştirme Enstitüsü 2013) bu eğilimi daha da arttıracak. Disiplinler üstü bir araştırma kolu olan ve eğitimbilimlerinde de hegemonya olma tehlikesine dönüşen “ampirik eğitim araştırmalarının” neredeyse tüm ilgi odağı, bilişsel öğrenim süreçlerinin verimliliğini ve etkililiğini incelemektir. Kültürel-estetik eğitim alanı büyük ölçüde dışta bırakılmaktadır, bu da bu alanın ne kadar az önemsendiğine bir ipucu verir. Aslında fiziksel, sanatsal, duygusal ve sosyal yeterliklerin de ekonomik kullanım süreçleri için kullanışlı hale getirilmesi olanaklı, ancak bireysel ve toplumsal kazançlar açısından bakıldığında bu yeterlikler “sert” bilişsel becerilere kıyasla ikincildir. Kültürel eğitimin başlangıç koşulları arasında, kültür endüstrisinin desteklediği eğitimin günlük yaşamdaki kavranışı da yer almaktadır. Tümyönlü kişilik gelişimi idealini anlamsızlaştıran eğitimin bilişselci tarzda indirgenmesi, çoktan günlük yaşam dünyasının eğitim hakkındaki tasarımlarına sızmıştır. Bilişsel başarımlar olarak doğrudan ölçülemeyen ve bu başarımlarda ifade edilemeyen herşeyin değerini düşürüyorlar. İşveren birliklerinin tercih ettiği MINT-eğitimi (matematik, bilişim, doğa bilimleri, teknik) lehine diğer derslerin değersizleştirilmesi, çoğu kez şaşkın ebeveynlerin bilinç öncesi ihtiyaçlarına bir yanıtıdır. İngilizce, matematik ve doğa bilimleri üzerinden çocuğun geleceği belirleniyorsa, öyleyse müzik, sanat, din ve felsefe ile ilgilenmenin ne anlamı var? Köpek balıklarıyla dolu bir havuzda varolabilmek ancak kişinin pervasızca baskın gelmesiyle mümkünse, öyleyse sosyal öğrenim olanakları yaratmanın ne gereği var? Eğer bilinç kişinin rekabet koşullarında pervasızca baskın gelmesine engel olacaksa, o zaman eğitim bilincini geliştirilmesi olarak neden hedefleniyor? Eğer bireysel kariyer planlamasına olsa olsa kafa karıştıran anlar sızdıracaklarsa, o zaman kültür, sanat, müzik, tiyatro v.s. ile neden ilgilenilsin?

Ancak kültürel eğitimi otomatik olarak eğitimi ticarileştirmeye ve metalaştırmaya karşı yürütülen direnişin sığınağı olarak görmek bir yanılgıdır. Kültürel eğitimin kendisi de biyolojik korsanlığa en az bilişsel becerilerin geliştirilmesine odaklı eğitim kadar ortak olmuştur. O, işgücünün doğrudan vasıflandırılmasına yönelen eğitimin antitezi değildir. Bu nedenle kültürel eğitimin diyalektiğini kendine yön belirleyen bir bakış açısına ihtiyaç var. Nitekim kültürel eğitimin seçilen tasarımlarını ideolojik bir eleştiriye tabi tutmak, kültürel eğitimi yönetimi altına almak isteyen ve kullanışlı kılıfının görünüşü ardına gizlenmiş egemen çıkarları çabucak saptayabilir. Bütüncü eğitim, yaratıcı becerileri, yaratıcılığın günyüzüne çıkarılması v.b. büyüleyici sözler bir kenara bırakıldığında, işin içinde olağanüstü siyasi çıkarların olduğu kolayca görülür. Bertelsmann Vakfı müzik sevgisini

desteklediğinde ve Liz Mohn Kültür ve Müzik Vakfı, kültür ve müziğin bütüncü bir kişilik gelişimi açısından önemini artan oranda kamuoyu bilincine yerleştirmeye çalıştığında bunlar insanı kuşkulandırmak zorunda değil mi? Deutsche Bank'ın vakfı kültürel eğitimin çağdaş genel eğitimin önemli bir yapı taşı olarak kavrandığını görmek istediğinde kuşkulamak gerekmez mi? Ya da Mercator Vakfı özellikle “sanat ortamının

şak beceriler) (Ermert 2009) oluşturmanın aracı olarak kavrayan bir bakış açısı belirginleşiyor – yaratıcı beceriler, hoşgörü, algılama becerisi, iletişim becerisi, yenilikçi olmanın mutluluğu – tüm bunlar istenen işgücü varlığının önemli bileşenleridir. Dolaysız insan sermayesi oluşturulması, kültürel eğitim aracılığıyla yaratılan beceri ve yeterliklerin iş süreçlerine aktarılması ile gerçekleşir. Hedeflenen işgücü varlığının oda-

SIYASİ-KÜLTÜREL ALFABEYİ ÖĞRETMEK, KAVRAMDAN ANLAŞILACAĞI GİBİ, TOPLUM, KÜLTÜR, EĞİTİM POLİTİKALARI VE PEDAGOJİ ALANINDA GİRİŞİMLERDE BULUNULMASINI GEREKTİRİR.

da genel eğitimi” savunan bir “Kültürel Eğitim Danışma Kurulu” (22.6.2012) kuruyorsa? Banka-endüstri kompleksinin kültürel eğitimin üstünlüklerini bir anda öne çıkarması garip değil mi?

Demek ki neo-liberal eğitim planlamacıları kültürel eğitimi işlevselleştirme olanağını çoktan görmüş durumda, hem de şu amaçla: a) Mazeret amaçlı toplumsal etkinlik; b) İnsani öğelerinden mahrum bırakılmış bir eğitim sürecinin sosyal-kültürel tarzda etkisini hafifletmek ve – nitekim neo-liberal düşünce kuruluşlarını kültürel eğitim konusuna görevlendirmenin temel işlevi bu olsa gerek – c) Dolaylı yoldan insan kaynaklarını işleme olanağı, dolaylı yoldan insan sermayesini oluşturma biçimi.

Bertelsmann Vakfı Yükseköğretim Gelişim Merkezi (CHE) Müdürü Jörg Dräger, 2011 tarihli bir yayında, bir ülkenin ekonomik başarısı için, kendi sözleriyle “yumuşak etmenlerin” önemine işaret ediyor. Sosyal ve kültürel, farklı bir ifadeyle kültürlerarası görümlere yoğunlaşan bir eğitim – Dräger sözlerine devam ediyor – kesinlikle ihmal edilemez, çünkü o içinde ekonomik ilerlemenin yeşerdiği yaratıcılığa ve yeniliğe açık bir iklimi destekler (Dräger 2011, S. 67). Diğer bir örnek Bertelsmann Vakfı ve Gelecek Vakfı Eğitim tarafından müzik eğitimi alanında hayata geçirilen projelerdir: “Çocuk İlkokulu”, “Çocuk Yuvalarının Günlük Yaşantısında Müzik”, “Çocuk Yuvaları Müzik Yapıyor”, “Müzik Aracılığıyla Entegrasyon Düşünce İnsiyatifi” ya da “Her Çocuğa bir Enstrüman”. Mozart'ın zeki yapıp yapmadığı tartışılabilir. Müzik eğitiminin neo-liberal savunucuları her halükârda müzik dersinin diğer derslere sunduğu katkıya işaret ediyorlar, müziğin bilişsel eğitim süreçlerinin “önemli bir devindiricisi” olduğunu keşfediyorlar. Son bir örnek estetik eğitimidir. Mercator Vakfı'nın Kültürel Eğitim Danışma Kurulu'na göre estetik eğitim “güçlü bir kişiliğin gelişmesine” katkı sunar ve “sanat ortamında genel eğitim” olarak “yaratıcılığın ve yenilikçi yeterliklerin desteklenmesine ve böylece genç insanları geleceğin zorluklarına karşı hazırlamaya son derece elverişlidir. Burada kültürel eğitimi kesinlikle kişilik gelişiminin yolu değil, aksine onu “iş piyasasında pazarlanabilir soft skills” (yumu-

şak beceriler) (Ermert 2009) oluşturmanın aracı olarak kavrayan bir bakış açısı belirginleşiyor – yaratıcı beceriler, hoşgörü, algılama becerisi, iletişim becerisi, yenilikçi olmanın mutluluğu – tüm bunlar istenen işgücü varlığının önemli bileşenleridir. Dolaysız insan sermayesi oluşturulması, kültürel eğitim aracılığıyla yaratılan beceri ve yeterliklerin iş süreçlerine aktarılması ile gerçekleşir. Hedeflenen işgücü varlığının oda-

ğını oluşturanlar artık “terbiye edilmiş goril” (Taylor), özgül işleri yapmak için yetiştirilmiş insan değil, aksine insani becerileri çokyönlü kullanılmaya elverişli, yaratıcı, fikirden yana zengin o esnek kişiliktir. Kültürel eğitimden istenen, sistematikleştirilmiş, bilişsel temelle oturtulmuş, bürokratikleştirilmiş öğrenim süreçlerinde gözardı edilen, ancak ortam koşulları ve başarılı çalışan şirketlerin pazar stratejisi için zorunlu olan çağdaş iş erdemlerini üretmesidir.

Algılarımızın yoğunlaştırılmasıyla, duyuların salt düzenlenmesi ve keskinleşmesiyle sınırlı kalan ya da istenilen yumuşak becerileri (soft skill) yaratan bir kültürel eğitim ise eğitimin metalaştırılmasının panzehiri olmaya elverişli değildir. Duyarlılık, yaratıcılık, diyaloga geçme becerisi, yenilikçi olmanın mutluluğu – bunlar “insan kaynaklarını” kullanan mevcut sisteme daima entegre edilebilirler. Neo-liberal kültürel eğitim anlayışı aslında sert bilişsel eğitim karşısında ikincil düzeyde görülmektedir. Ama ikincil olarak müziksel ve estetik eğitimin, tüketilebilir işgücü varlığının yetiştirilmesine hizmet etmedir, bunların işlevselliği employability (çalıştırılabilirlik) gelişimine yöneliktir ve bir “anlam” içermelerinin tek nedeni bu işlevi yerine getirmeleridir. Onlar biyolojik korsanlığın bir parçasıdır. Kendini eğitimin metalaştırılmasının alternatifini olarak kavrayan her kültürel eğitim, kendi amaçlarını bir araç haline getirmeye çalışan bu tehlikenin farkında olmalıdır.

Bizim bu gelişmeler karşısında gerksinin duyduğumuz şey, bir bütün olarak toplumsal, siyasi-kültürel alfabe-yi öğretmektir. Bu alfabe-yi öğretmek algı gücümüzü açmamızı olduğu kadar, duygulara eleştirel yaklaşmayı ve de rasyonelliğimizi küresel bir akıl oluşturacak şekilde genişletmemizi şart koşar, ki bu akıl, sermaye çıkarlarının aracı olarak suistimal edilemez olmalıdır.

Siyasi-kültürel alfabe-yi öğretmek, kavramdan anlaşılacağı gibi, toplum, kültür, eğitim politikaları ve pedagoji alanında girişimlerde bulunulmasını gerektirir. Eğitimi ekonomik kategorilere indirgeyen egemen eğitim anlayışının tartışmaya açılması gibi, ekonomi derneklerinin yoğun etkisi de geriletilmelidir. Ayrıca kapsamlı ve kök-

lü bir eğitim anlayışının yolunu açmak için, eğitimin günlük yaşam dünyasının içine sıkıştırılmışlığı kırılmalıdır. Kola-ya kaçan antitezlerin – bu tarafta defor-me eden, salt mesleki niteliklerin üzerine yerleştirilmiş bilişsel eğitim, öteki tarafta insanın yaratıcı gelişim potansiyellerine yönelen kültürel eğitim – bir yararı yok. Bu antitezler, daha çok nesnel olarak birbirine bağlı ve neo-liberal eğitim korsanlığına bir toplumsal alternatif oluşturulması kapsamında birleştirilmesi gereken iki eğitim anlayışının birbirinden ayrılmasının devamıdır. Kültürel eğitimin sanata indirgenmesi, çocuk ve gençlerin toplumsal yaşam dünyalarını keşfetmeleri ve onlara özdeşliklerini bulma olanağını sunmak için gerekli bütün araçları hazır bulundurmaya isteyen, eleştirel-özgürlükçü bir eğitim kavramı açısından zararlıdır. Bilinci altetmeye karşı korunmak tek başına yaratıcılıkla olmaz, bu yaratıcılığın kuşkucu bir rasyonellikle temellendirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla kültürel eğitimin dar anlamda amacı, kültürün geniş ve dar kavramlarını birbirine bağlayan eleştirel-özgürlükçü bir eğitim kavramında saklıdır.

Kaynak

- Arbeitsgruppe Bildungsberichterstattung: Bildung in Deutschland 2012. Ein indikatorengeprägter Bericht zur kulturellen Bildung im Lebenslauf, Bielefeld 2012
- Dräger, J.: Dichter, Denker, Schulversager. Gute Schulen sind machbar – Wege aus der Bildungskrise, München 2011
- Ermert, K.: Was ist kulturelle Bildung, in: <http://www.bpb.de/gesellschaft/kultur/kulturelle-bildung/59910/was-ist-kulturelle-bildung> (Zugriff: 8. 10. 2013)
- Lepenes, W.: Bildungspaths und Erziehungswirklichkeit, in: Killius, Norbert u. a. (Hrsg.): Die Bildung der Zukunft. Frankfurt/M. 2003, S. 13-31
- Lieb, W.: Herrschaft durch Meinungsmache? Einfluss und Interesse des Bertelsmann-Konzerns an der Ökonomisierung des Bildungssystems (2012), in: www.nachdenken.de/?p=15208 (Zugriff: 16. 11. 2013)
- Stiftung Mercator: Rat für Kulturelle Bildung der Mercator-Stiftung, in: <http://www.stiftung-mercator.de/themencluster/kulturelle-bildung/rat-fuer-kulturelle-bildung.html> (Zugriff: 8.10. 2013)

¹ Adları sayılabilecek şirketler örneğin ABD'nden McKinsey & Company Danışmanlık Şirketi, Yeni Sosyal Pazar Ekonomisi İnsiyatifi (INSM), Bertelsmann Vakfı ve kendisine bağlı Yükseköğretim Gelişim Merkezi (CHE), Okul/Ekonomi İşlikleri Ağı v.s.

² Adını Hollandalı haritacı Gerhard Mercator'dan (1512-1594) alan Mercator Vakfı, kültürel entegrasyon, iklim değişikliği ve kültürel eğitim gibi sosyopolitik konularla ilgilenen özel bir vakıftır. Vakıf Metro Group Şirketi'nin (Real SB Warenhäuser, Media Markt, Galeria Kaufhof, Metro Cash & Carry) baş hissedarı Schmidt ailesi tarafından kurulmuştur. Mercator Vakfı'nın proje ortakları: Altana Kültür Vakfı, Bertelsmann Vakfı, Deutsche Bank Vakfı, Vodafone Vakfı, Siemens Vakfı, PwC Vakfı (danışmanlık şirketi).

³ Mercator Vakfı Kültürel Eğitim Danışma Kurulu (<http://www.stiftung-mercator.de/themencluster/kulturelle-bildung/rat-fuer-kulturelle-bildung.html>)

Tipik Alman

Göçmenlerin Alman Toplumu Hakkında Bilmesi Gerekenler

13 Haziran 2015 · Saat: 11:00

Duisburg-Essen Üniversitesi/Essen Yerleşkesi
Glaspavillon · Universitätsstr. 12

Sempozyum kamuoyuna açıktır!

Konuşmacılar

Prof. Dr. Hacı Halil Uslucan	(TAM Vakfı Bilimsel Direktörü)
Brigitte Rimbach	(LaKi)
Prof. Dr. Hans-Dieter Gelfert	(Berlin Hür Üniversitesi)
Prof. Dr. Michael Winkler	(Jena Üniversitesi)
Prof. Dr. Virginir S. Dercourt	(Centre Marc Bloch/Paris Sorbonne Üniversitesi)
Prof. Dr. Zehra İpşiroğlu	(Duisburg-Essen Üniversitesi)
Roger Boyes	(British Times)
Alison Smale	(The New York Times)
Prof. Dr. Wolfgang Schneider	(Hildesheim Üniversitesi)
Claire Doutriaux	(ARTE-Karambolage)
Tuba Tunçak-Grimmelikhuizen	(Köln Radyosu-Funkhaus Europa)

PoliTeknik

Tipik Alman

Göçmenlerin Alman Toplumu Hakkında Bilmesi Gerekenler
13 Haziran 2015 | Cumartesi

11:00	Açılış Konuşmaları Prof. Dr. Hacı Halil Uslucan (TAM Vakfı Bilimsel Direktörü) Brigitte Rimbach (Yerel Entegrasyon Merkezleri Koordinasyon Dairesi)
11:30	Ara
11:45	I. Oturum "Özgünlükler" Prof. Dr. Hans-Dieter Gelfert (Berlin Hür Üniversitesi) Prof. Dr. Michael Winkler (Jena Üniversitesi)
13:15	Ara
13:45	II. Oturum "Karşılaştırmalar" Prof. Dr. Virginir S. Dercourt (Centre Marc Bloch) Prof. Dr. Zehra İpşiroğlu (Duisburg-Essen Üniversitesi) Roger Boyes (British Times) Alison Smale (The New York Times)
15:45	Ara
16:00	III. Oturum "Uygulamalar" Prof. Dr. Wolfgang Schneider (Hildesheim Üniversitesi) Claire Doutriaux (ARTE-Karambolage) Tuba Tunçak-Grimmelikhuizen (Köln Radyosu – Funkhaus Europa)
17:45	Ara
18:00	"Kabaret" Fatih Çevikkollu Christoph Tiemann
18:30	Kapanış

www.politeknik.de

PoliTeknik

info@politeknik.de

Posta adresi: Politeknik · Postfach 25 03 48 | 40092 Düsseldorf